

UNMIK

INSTITUCIONET E PËRKOHSHME VETËQEVERISËSE
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF-GOVERNMENT
PRIVREMENE SAMOUPRAVNE INSTITUCIJE
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë
Ministry of Education, Science & Technology
Ministarstvo za Obrazovanje, Nauku i Tehnologiju

IZVEŠTAJ MONT-A ZA 2002-2003 GOD.

**Pristina,
10 April 2003**

SADRZAJ

- I. Uvod
- II. Izgradnja novog sistema obrazovanja
- III. Izgradnja MONT-a
- IV. Opšti ciljevi
- V. Smernice
- VI. Strategija delovanja
- VII. Postignuti rezultati po sektorima
- VIII. Saradnja sa donatorima
- IX. Prepreke
- X. Kontinuitet

I. UVOD

Cilj ovog izveštaja je prikazivanje jednogodišnjeg rada Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (u daljem tekstu MONT), za odgovarajući vremenski period, kao nastavljjanje rada Departmenta za obrazovanje i nauku (DAN).

MONT je osnovan 4. marta 2002. godine, kao institucija Vlade Kosova, odgovorna za utvrđivanje politike sistema obrazovanja na Kosovu.

U vreme kada je osnovano, sociopolitički i obrazovni uslovi na Kosovu bili su nestabilni, jer je to bilo vreme kada se u kosovskom društvu osećala potreba da se pristupi planiranju velikih promena, jer su odgovarajuće institucije Vlade Kosova dobile mandat da ove delatnosti dobro planiraju, organizuju, upravljaju i sprovode na profesionalniji način.

To je bio veliki izazov za Vladu Kosova, a posebno za MONT, koji je trebao da se suoči sa upravljanjem najosetljive i najvažnije oblasti u procesu velikih promena u društvu, koje su bile vezane sa ogromnim promenama u sistemu obrazovanja na Kosovu. Preuzimanje odgovornosti za razvoj novog obrazovnog sistema, u cilju obezbeđenja boljeg obrazovanja za sve građane i sa jednakim pristupom za sve, bez obzira na etničku, versku, političku, socijalnu, polnu i drugu pripadnost, bila je ogromna odgovornost pred kosovskim društvom, ali i pred međunarodnom zajednicom, jer Kosovo sa svojim kvalitetnim promenama u oblasti obrazovanja teži da stvara novu realnost i novi imidž u pravcu integrisanja kosovskog društva u međunarodnim strukturama i mehanizmima.

MONT je odgovornost za upravljanje sistemom obrazovanja preuzeo od DAN-a u vreme kada je on učinio prve korake u pravcu promena u sistemu obrazovanja, u vreme kada je čitava vojska radnika obrazovanja, učenika i studenata izašla umorna od rata, sa vrlo malim primanjima i bez motiva za rad, u vreme kada je infrastruktura školskih objekata bila u procesu rehabilitacije i kao takva nedovoljna, kada nije bilo nastavnih sredstava, kada je nedostajala zakonska regulativa, kada nije bilo nastavnih planova i programa i školskih udžbenika, kada sredstva planirana u budžetu nisu bila dovoljna, kada je administracija MONTa bila nepotpuna i neorganizovana, bez iskustva da bi mogla da odgovori mnogobrojnim zadacima i zahtevima, kada je pomoć kadrova iz međunarodne zajednice bila ogromna, ali nedovoljno spremna da smanji podršku i da se postepeno povuče.

Tab.1.- Statistički pokazatelji

Radnika u oblasti obrazovanja	29.118
Učenika i studenata	450.000
Obrazovne institucije	830
Školski objekti.....	1.187
Budžet	74.563,000

Ovakva situacija bila je vrlo nepovoljna po MONT da bi mogla da razvija normalnu delatnost, u cilju postizanja unapred utvrđenih ciljeva. MONT, budući da je bio svestan ogromne odgovornosti i krupnih zadataka koji ga očekuju, povećao je stepen mobilisanosti u pravcu jasnog utvrđivanja prioritetnih zadataka za jednogodišnji period i za srednjoročni period razvoja sistema obrazovanja.

Sve je to rezultiralo brzim razvojem na svim poljima sistema u pravcu realizacije vizije, ciljeva i glavnih smernica (vidi pogl. IV i V), mada se u svom jednogodišnjem radu suočavao sa brojnim izazovima, preprekama i problemima različite prirode.

II. IZGRADNJA NOVOG OBRAZOVNOG SISTEMA

Celokupna politika delovanja MONT-a zasnivana je i planirana u skladu sa strukturom novog obrazovnog sistema na Kosovu.

Kao što je poznato, odlučeno je da se primeni novi sistem obrazovanja, koji će biti kompatibilan sa većinom sistema zemalja regiona i cele Evrope, u cilju stvaranja uslova da se pojedinci i kosovsko društvo koje gradimo, lakše integriše u regionalnim i evropskim tokovima i mehanizmima i da bude ravnopravni učesnik u tom razvoju.

Glavna ideja sprovođenja novog sistema sastoji se u tome da se poveća stepen odgovornosti države i društva uopšte prema obrazovanju u smislu širenja obaveznog obrazovanja za jednu godinu ili za jedan razred, što znači da je odgovorno da na osnovu Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju, snosi sve troškove školovanja od prvog razreda osnovnog do devetog razreda nižeg i višeg srednjeg obrazovanja.

Na drugoj strani, srednje i više obrazovanje treba da se reprofilišu i stepenuju, u skladu sa potrebama privrede Kosova. Tako, novi obrazovni sistem koji je izgrađen sada, izgleda ovako:

- ◆ Predškolsko obrazovanjeod 3. – 6. godine;
- ◆ Osnovno obrazovanje.....od I - V razreda (od 6. – 11. godine);
- ◆ Niže srednje obrazovanje:od VI-IX razreda (od 11. – 15. godine);
- ◆ Više srednje obrazovanje:od X-XII/XIII (od 15. – 18. godine);
- ◆ Više i visoko obrazovanje: najmanje tri godine studiranja, magistratura 2 godine i doktorantura 3 godine.

Ova struktura je za javno ili državno obrazovanje, a država preko MONT-a utvrđuje politiku i pravce razvoja, organizacije i rukovođenja i finansira ih preko raznih formi i stepena.

Uporedo sa javnim obrazovanjem, stvorena je i mogućnost za razvoj privatnog i neformalnog obrazovanja.

III. ORGANIZACIONA IZGRADNJA MONT-a

MONT u skladu sa novim sistemom obrazovanja i na osnovu funkcija koje proizilaze iz Pravilnika UNMIK-a br. 19/2001 o Izvršnoj grani organa privremenog samoupravljanja na Kosovu, planirao je organizovanje centralne i regionalne administracije.

MONT je izgrađen od dve glavne komponente:

1. Politička komponenta
2. Civilna komponenta

III. 1.- POLITIČKA KOMPONENTA

Političku komponentu čine Ministar i politički savetnici ministra.

III. 1. 1.- Ministar je najviši rukovodilac MONT-a i odgovoran je za:

Utvrđivanje politike delovanja i sprovođenja zakona o razvoju obrazovanja i nauke na Kosovu, za sprovođenje jasne politike u razvijanju reformi u sistemu obrazovanja, za razvoj

otvorenog sistema obrazovanja za sve stanovnike Kosova i za ohrabrivanje učešća roditelja i zajednica u obrazovnim aktivnostima.

Ministar za svoj rad i za njegove službene aktivnosti ima određenu budžetsku liniju odvojenu od civilne službe u MONT-u i njegova je odgovornost da planira troškove za razne potrebe koje ima njegov kabinet.

III. 1. 2.- Politički savetnici ministra

Kabinet ministra sastoji se od pet (5) političkih savetnika i najmanje dva administrativna asistenta, koji su sastavni deo civilne službe MONT-a.

Politički savetnici savetuju ministra u vezi svih zadataka i odgovornosti koje on ima u odnosu na rukovođenje i odlučivanje po pitanjima koje se odnose na politiku MONT-a u oblasti obrazovnog sistema.

Savetnici takođe obavljaju i druge poslove koje im određuje Ministar.

III. 2.- CIVILNE STRUKTURE

Kosovsko društvo čini prve korake u pravcu stvaranja odgovornog građanskog društva, u cilju obezbeđenja kvalitetnih i demokratskih službi, koje treba da bude maksimalno otvoreno prema svim građanima Kosova. U tom cilju donet je Pravilnik Br. 36/2001 o javnim službama Kosova. Civilna struktura odgovorna je za sve javne usluge u MONT-u i u sistemu obrazovanja Kosova.

III. 2. 1.- Centralna administracija

Centralna administracija je organizaciona struktura MONT-a, sastavljena od službenika prema proceduri Zakona o javnim službama Kosova i finansira se iz Konsolidovanog budžeta Kosova.

Centralna administracija izgrađena je na hijerarhijski način, po vertikalnoj i horizontalnoj organizaciji. Centralna administracija sastavljena je od:

1. Kancelarije stalnog sekretara
2. Direkcije (3)
3. Odeljenja (11) i
4. Radne ili servisne jedinice (30)

III.2.1.1.- Kancelarija Stalnog sekretara

Kancelarija Stalnog sekretara planira, organizuje, koordinira, upravlja, sprovodi i nadgleda razvoj svih aktivnosti MONT-a u skladu sa Planom i programom rada Vlade Kosova i MONT-a i u skladu sa zakonskom regulativom koja je na snazi. Nju pomažu: Kancelarija za pravna pitanja, Kancelarija opšteg inspektora, Kancelarija unutrašnje kontrole, Kancelarija za planiranje i analize i Kancelarija za međunarodnu koordinaciju.

III.2.1.2.- Direkcije

Druga hijerarhijska kancelarija civilne strukture u centralnoj administraciji su direkcije (departamenti). Polazeći od prirode zadataka i prioriteta koji se odvijaju, MONT se sastoji od tri direkcije, i to:

1. Direkcija za administraciju i finansije
2. Direkcija za obrazovanje i
3. Direkcija za tehničke usluge

2.1.2.1.- Direkcija za administraciju i finansije

Ova direkcija predstavlja administrativnu strukturu, čija je funkcija da prima, organizuje i vrši stručno osposobljavanje radnika MONT-a, planiranje i organizacija administracije, stvaranje, čuvanje i održavanje dokumentacije, planiranje budžeta, prokura i finansiranje celokupne delatnosti MONT-a, kao i informisanje i komuniciranje sa javnošću.

U sastavu Direkcije postoji:

- ◆ Odelenje budžeta i finansija
- ◆ Odelenje prokure
- ◆ Odelenje za administraciju
- ◆ Odelenje za informisanje i komuniciranje sa javnošću.

2.1.2.2. Direkcija za obrazovanje

Direkcija za obrazovanje je glavni stručni ili programski deo (softver) MONT-a. On je glavni nosilac poslova, ili glavna stručna aktivna linija u MONT-u. Ovde se vrši planiranje, organizovanje, koordiniranje i nadzor poslova i aktivnosti, daje savete Stalnom Sekretaru kada se radi o pitanjima koja se odnose na rad institucija obrazovanja.

Direkcija za obrazovanje sastoji se od 6 odseka:

- Odsek planova i programa
- Odsek opšteg obrazovanja
- Odsek srtačnog obrazovanja
- Odsek višeg obrazovanja
- Odsek za obrazovanje polova i zajednica
- Odsek za koordinacije sa opštinama

2.1.2.3. Direkcija za tehničke usluge

Ova direkcija predstavlja strukturu podrške MONT-u, koji ima za zadatak da: planira, koordinira i rukovodi sa svim projektima koji se odnose na izgradnju, proširenje i renoviranje infrastrukture školskih objekata, vodi neophodne procedure za obezbeđenje imovine MONT-a, vrši snabdevanje i daje tehničku podršku MONT-u i savetuje Stalnog Sekretara, a po potrebi i Ministra u vezi sa pitanjima koja su vezana za Direkciju za tehničke usluge.

Direkcija za tehničke usluge sastoji se od 2 odseka i to:

- Odsek infrastrukture
- Odsek za tehničku podršku

III. REGIONALNA ADMINISTRACIJA

MONT, u skladu sa opštom politikom za decentralizaciju nalazi se u procesu izgradnje i prenosa pojedinih stručnih nadležnosti na regionalne kancelarije za obrazovanje.

Utvrđena su 7 regionalna centra:

1. Područje Prištine
2. Područje Mitrovice

3. Područje Peci
4. Područje Đakovice
5. Područje Uroševca
6. Područje Gnjilana
7. Područje Prizrena

Preko ovih kancelarija MONT nastoji da bude što bliži učenicima i nastavnicima i da ih podrži u raznim oblastima stručnih i administrativnih potreba.

IV. OPŠTI CILJEVI

Glavna vizija MONT-a u pogledu razvoja obrazovanja je “ Promovisanje i ostvarivanje ideje za kvalitetnije obrazovanje za sve, koje se bazira na individualne potrebe i na potrebe kosovskog društva”, a ostvarivanje ove ideje treba da se realizuje jasno utvrđujući dugoročne ciljeve razvoja obrazovanja na Kosovu i to:

- Objedinjavanje sistema obrazovanja,
- Obezbeđenje potrebnih školskih površina za sve nivoe,
- Obezbeđenje obrazovanja za sve,
- Postizanje prihvatljivih rezultata učenja na svim nivoima obrazovanja u skladu sa međunarodnim standardima,
- Ohrabrivanje roditelja i društva u celini za podršku obrazovanju,
- Informisanje javnosti za rezultate i za poteškoće u sistemu obrazovanja

Na osnovu ovih ciljeva MONT je utvrdio prioritetne zadatke jednogodišnjeg razvoja.

V. CILJEVI:

MONT se u svom radu još od početka opredelio za stručno rukovođenje sistema obrazovanja, utvrđujući plan delovanja kojim treba da se ostvaruju neophodni rezultati u ovoj fazi razvoja, u cilju ispunjenja raznih potreba, izbegavajući trenutno rukovođenje ili od slučaja do slučaja.

Tako za prvu godinu delovanja, MONT planira da osvari ove ciljeve, ili rezultate:

- Kompletiranje infrastrukture zakonske regulative,
- Izgradnja, proširenje i renoviranje školskih objekata svih nivoa obrazovanja,
- Uvođenje novog sistema obrazovanja
- Razvoj novih nastavnih planova i programa baziranih na međunarodne standarte za sve nivoe obrazovanja,
- Pripremanje i izdavanje nastavnih udžbenika,
- Osposobljavanje nastavnika za primenu novih metodologija u procesu predavanja i učenja na svim nivoima,
- Uvođenje nacionalnih standarda i ocenjivanje,
- Snabdevanje škola sa neophodnim nastavnim sredstvima,
- Izgradnja centara za vođenje sistema informisanja u obrazovanju,
- Poboljšavanje uslova u cilju boljeg pohađanja učenika u školama,
- Poboljšanje materialne osnove i uslova rada za sve zaposlene u obrazovanju, za učenike i studente,
- Nastavljanje međunarodne saradnje u svim oblastima obrazovanja,

- Razvoj raznih projekata u oblasti obrazovanja i prezentacija ipred međunarodnih donatora,
- Reorganizacija administracije u institucijama obrazovanja u skladu sa zakonskom regulativom.

U cilju ostvarivanja ovih rezultata primenjuvane su najpogodnije forme delovanja.

VI. STRATEGIJA DELOVANJA

MONT je primenjivao strategiju delovanja koja se lakše i sigurnije ostvaruje i manje košta. Polazeći od okolnosti u kojima je MONT preuzeo odgovornost za vođenje sistema obrazovanja, primenjene su realne metode delovanja i to:

- Aktiviranje i mobiliziranje svih postojećih mesnih intelektualnih potencijala bez razlike po etničkoj, političkoj, polnoj ili socialnoj pripadnosti, izbegavajući samočekanje strane pomoći,
- Nastavljanje saradnje i korisćenje međunarodnog iskustva u oblasti obrazovanja,
- Stručno osposobljavanje zaposlenih u obrazovanju preko raznih kurseva, seminara, radionica, predavanja i prezentacija na Kosovu i van nje,
- Preuzimanje odgovornosti za vođenje svih aktivnosti sistema obrazovanja od strane Kosovaca, nastavljajući sa saradnjom i pomoći međunarodnih stručnjaka,
- Obezbedjenje rezultata koji će biti prihvatljivi za kosovsku realnost, ali i za onu međunarodnu.

VII. POSTIGNUTI REZULTATI PO SEKTORIMA (2002-2003)

MONT se bazira na postignutim rezultatima koje unapred utvrđuje preko ostvarivih ciljeva. Ciljevi i rezultati MONT-a ostvaruju se preko odgovarajućih struktura (vidi VI). Svaka od njih, na osnovu utvrđenih funkcija, rade na ostvarivanju specifičnih rezultata u funkciji postizanja opštih ciljeva i rezultata MONT-a.

VII.1. Pravna kancelarija.

Ova kancelarija je vrlo važna za planiranje, organizovanje i proizvodnju potrebne zakonske infrastrukture za MONT, a posebno je odgovorna za pripremanje zakonskih projekata, pravilnika, administrativnih uputstava, predloga i preporuka za opšte regulisanje i funkcionisanje sistema obrazovanja kao i za pripremanje ugovora i memoranduma za saradnju između raznih institucija.

U skladu sa ovim, pravna kancelarija u toku 2002/2003 godine:

- Uspela je da izvrši formalne pripreme za Zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju, koji je donesen od strane Skupštine Kosova 27.VII 2002. i objavljen od strane SPGS UN dana 25.XI 2002. i Zakona o višem obrazovanju, kojeg je Skupština Kosova usvojila jula 2002, ali još nije potpisan i objavljen,
- Donošenje raznih upravnih uputstava kojima se regulišu pojedine oblasti u obrazovanju i to :

1. Administrativno uputstvo Br.1/2002 – Dan početka drugog semestra nastave,

2. Administrativno uputstvo Br.2/2002 – Eksperimentalne škole,
3. Administrativno uputstvo Br.3/2002 – Studentske stipendije za bošnjačku zajednicu,
4. Administrativno uputstvo Br.4/2002 – Ugovori o zaposlenju službenika obrazovanja,
5. Administrativno uputstvo Br.6/2002 – Školske posete i ekskurzije,
6. Administrativno uputstvo Br.11/2002 – Kalendar za škol.2002/2003 god.
7. Administrativno uputstvo Br.12/2002 – Nacionalna i universitetska biblioteka Kosova,
8. Administrativno uputstvo Br.13/2002 – Plate nastavnika,
9. Administrativno uputstvo Br.14/2002 – Političke aktivnosti u školama,
10. Administrativno uputstvo Br.15/2002 – Političke aktivnosti u školama
11. Administrativno uputstvo Br.16/2002 – Utvrđivanje odnosa nastavnik-učenik,
12. Administrativno uputstvo Br.17/2002 – Produženje ugovora zaposlenih,
13. Administrativno uputstvo Br.18/2002 – Nadoknađivanje neodržanih časova od 1-14.X 2002,
14. Administrativno uputstvo Br.19/2002 – Procedura izbora školskih direktora,
15. Administrativno uputstvo Br.20/2002 – Uvođenje studentskih nadoknada na Univerzitetu u Prištini,
16. Administrativno uputstvo Br.22/2002 – Kategorije i uslovi studenata za pomoć,
17. Administrativno uputstvo Br.1/2003 – Ispiti vanrednih studenata,
18. Administrativno uputstvo Br.2/2003 – Ugovori sa nepotpunim časovima,
19. Administrativno uputstvo Br.3/2003 – Licenciranje i upis privatnih obrazovnih institucija za osnovne i srednje škole na Kosovu.
20. Administrativno Uputstvo br.4/2003 - Samoupravni i stručni organi, kao i Ostalo osoblje škole.

Istovremeno Pravna Služba je radila i na drugim pravnim slučajevima od velike važnosti za MONT, kao na pr: razmatranje žalbi:

- Razgledano je 88 žalbi i prigovora sa različitim pravnim kvalifikacijama
- Zastupalo je MONT-a na sudu u više od 60 slučajeva
- Razjasnilo 42 žalbe protiv rešenja opštinskih sudova i objavilo 28 važnih rešenja
- Pružilo pravnu pomoć strankama i obrazovnim institucijama na Kosovu na pravnom polju delatnosti u vezi obrazovanja
- Radilo je na donošenju unutrašnjeg pravilnika u vezi arhivske građe , pravnih aktova i ostalih predmeta

U toku je donošenje mnogih podzakonskih aktova i radi se na ubrzanju procesa o izglasavanju Zakona za Visoko obrazovanje (nakon dva usvajanja od strane Skupštine Kosova i od SIGS.)

VII.2 Sektor budžeta i finansija

Ovaj sektor odgovoran je za planiranje budžeta i finansija. U budžetskoj godini 2002. MONT je imao odobren budžet za sve nivoe obrazovanja u iznosu u vrednosti od 74.563.000 Euro. Na osnovu Izveštaja Svetske Banke javna potrošnja za obrazovanje je bila 3.4% Bruto Drustvenog Prihoda (BDP) koji je veoma nizak u poređenju sa drugim mestima kad se zna za veoma mladu strukturu populacije na Kosovu. Budžetska sredstva za 2002. godinu bila su dodeljena za:

1. Plate	50.695.802 Euro
2. usluge i materijal	14.966.868 Euro
3. kapitalnu potrošnju	3.171.282 Euro
4. rezervni fond	5.729.050 Euro

Počevši od 1. januara 2002. MONT je započeo decentralizaciju sredstava po opštinama određenim za predškolsko obrazovanje, osnovno i srednje, na osnovu Memoranduma o Dobrom razumevanju, potpisano od MONTa, MFEa i Departamenta Lokalne Administracije 24. oktobra 2002. Decentralizacija sredstava po gore navedenim kategorijama biće kako sledi:

1. 90% sredstava za robu i usluge budžeta biće direktno upućeno po opštinama od strane MFE
2. 25% sredstava za kapitalnu potrošnju isto tako biće direktno upućeno opštinama od strane MFE
3. Plate i pomoćno osoblje će se decentralizovati i biće direktno upućeno po opštinama od strane MFE.
4. Tokom prvih šest meseci MONT će izvršiti raspodelu plata nastavnom osoblju.
5. U narednih šest meseci (juni-septembar) sredstva za plate nastavnog osoblja biće poslato po opštinama direktno od strane MFE.

Tokom 2002. godine MONT je uspeo da realizuje još blizu 7 mil. Euro za dodatnu isplatu nastavnika i funkcionisanje devetog razreda.

Ovaj sektor, u skladu sa preporukama MFE, je uradio planiranje budžeta MONTa za 2003. godinu. U ovoj godini u planiranju budžeta MONT-a nije obuhvaćen budžet za predškolsko obrazovanje, osnovno i srednje obrazovanje, tako da je vrednost budžeta za 2003. godinu 16,671,000 Euro.

Ova budžetska vrednost je planirana za ove kategorije potrošnje:

a. plate	6.907.567. Euro
b. robe i usluge	7.021.000 Euro
c. kapitalnu potrošnju	2.425.000 Euro

Plate prema budžetskoj liniji:

1. Specijalne škole	473.531 Euro
2. Univerzitet	5.070.272 Euro
3. Biblioteka	211.564 Euro
4. Obrazovna admi.	609.976 Euro

5. Studentski Centar	300.407 Euro
6. Instituti	241.817 Euro

Ukupno	6.907.567 Euro

Robe i usluge

1. Univerzitet	4.196.000 Euro
2. Studentski Centar	445.000 Euro
3. Instituti	415.200 Euro
4. Specijalne škole	260.000 Euro
5. Biblioteka	103.000 Euro
6. Obrazovna admi.	1.169.000 Euro
7. Obuka nastavnika	230.000 Euro
8. Plan i program	200.000 Euro

Ukupno	7.020.200 Euro

Kapitalni troškovi

1. Univerzitet	920.000 Euro
2. Studentski Centar	0
3. Instituti	0
4. Specijalne škole	220.000 Euro
5. Biblioteka	810.000 Euro
6. Obrazovna admi.	472.000 Euro

Ukupno	2.424.000 Euro

Sektor budžeta saraduje sa Svetskom Bankom u razgledanju budžeta za predškolsko obrazovanje, osnovno i srednje na opštinskom nivou za 2003. godinu. Na osnovu analiza konstatovane su izražene praznine u planiranju i sada sektor izlazi sa jednim konkretnim predlogom da bi se izbegle eventualne budžetske komplikacije tokom 2003. godine na opštinskom nivou.

VII. 3. Sektor za nabavku

Ovaj sektor je odgovoran za nabavku službi i robe prema Administrativnom uputstvu br.19/2002. Tokom 2002/2003 ovaj sektor je učestvovao u svim procedurama nabavke za MONT i u mnogim opštinama na Kosovu za otvaranje i vrednovanje tendera za izgradnju i sanaciju školskih objekata.

VII.4. Administrativni sektor

Ovaj sektor odgovoran je za planiranje i rukovođenje procedurom prijema radnika u MONT, obezbeđivanjem pravne podrške za funkcije u MONT-u. Administrativno osoblje u MONT-u broji 128 radnika od toga 36 su žene i 92 muškarca, dok je etnička struktura: 115 Albanaca, 3 Srbina, 3 Turčina, 3 Bošnjaka, 2 Roma i ostala 2.

Tokom 2002. godine ovaj sektor je:

- Objavio konkurs za prijem radnika
- Pripremio svu potrebnu dokumentaciju za organizaciju intervjua za prijem radnika u skladu sa Pravilnikom o Civilnoj službi 36/2001.
- Predvodio proceduru o prijemu 108 radnika.
- Održavao zapisnike, zapisnike sa sednica i davanju ugovora radnicima u MONT-u.
- Organizovao zajedno sa Ministarstvom Javnih službi putovanja van zemlje za profesionalno osposobljavanje, ukupno 24 radnika.
- Pripremio formu čuvanja dokumentacije MONT-a.
- Obezbedio zajedno sa radnicima UNMIK-a prevode za mnogobrojne potrebe Ministarstva.

VII.4. Sektor za informisanje i komunikaciju sa javnošću

Ovaj sektor je odgovoran za informisanje i komunikaciju sa javnošću, unutrašnje obaveštavanje i međuinstitucionalno.

Glavni cilj ovog sektora je informisanje kosovske javnosti a posebno obrazovnih subjekata o radu i orijentaciji programske politike MONT-a za razvoj obrazovanja na Kosovu i stvaranje povojnih ljudskih odnosa u našem obrazovanju sa posebnim naglašavanjem u stvaranju ravnopravnosti školovanja za sve građane Kosova.

Kancelarija za informisanje je uradila:

- Nadgledanje medija i stvorila informativnu dokumentaciju, pratila je sve aktivnosti Ministra i službenika u MONT-u.
- Obaveštavala je javnost sa ovih aktivnosti i stvarala odgovarajuću dokumentaciju:
- Radila unutrašnje informisanje i informativnu povezanost sa Vladom Kosova
- Izrađivala tromesečni i šestomesečni plan rada MONT-a.
- Organizovala konferencije za štampu Ministra i službenika MONT-a.
- Obaveštavala javnost preko službenih izveštaja, saopštenja i informisanja i davala raporte o radu Ministarstva.
- Uradila pripreme i uređivanje četiri stranica, kontraktirane sa obrazovnim časopisom "Shkëndija" ("Iskra").
- Preko ove kancelarije javnost je informisana o obrazovnom sistemu Kosova na svim nivoima. Ovo je imalo pozitivan efekat i uticalo na eliminisanje nekih dezinformacija u javnosti, ali i na stvaranje pozitivnog mišljenja za razvojni put obrazovanja na Kosovu u svim segmentima. Vredno je pomenuti upoznavanje javnosti sa reformom u

obrazovanju na Kosovu, početkom rada devetog razreda, otvaranjem Edukativnog fakulteta, kao i štrajkom nastavnika.

- Informisanje o radu Studentskog centra, Nacionalne i Univerzitetske biblioteke, kao i učestvovanju studenata u plaćanju školarine.
- Stvaranje pozitivne atmosfere za školovanje pripadnika zajednica koje žive na Kosovu
- Instaliranje programa INFOGADHER 2.0 u 673 škole i to 609 u nastavi na albanskom jeziku i 64 u nastavi na srpskom jeziku,
- Sakupljanje, obrađivanje, analiza i objavljivanje podataka za obrazovne institucije kao napr. škole, nastavno osoblje, učenike, studente itd,
- Saradnja sa Zavodom za statistiku u vezi sa razmenom podataka i načinom njihovog objavljivanja.

Glavne prepreke u procesu rada su nedefinisan položaj kancelarije za informisanje na nivou Vlade, njena uloga, što je i sada prisutno, zatim tehnički problemi, nekompletna ekipa kancelarije za informisanje.

VII. ODELJENJE ZA OBRAZOVANJE

VII.6. Sektor nastavnih planova i programa

Ovaj sektor predstavlja glavni stub profesionalnog delovanja u Departamentu obrazovanja i u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije. Glavna funkcija je razvoj, primena i vrednovanje nastavnih planova i programa kao i periodično njihovo pregledavanje sa ciljem podizanja pozitivnih i eliminisanja loših strana. Postavljanje standarda i vrednovanje stepena postignutog znanja kod učenika, razvoj strategije za profesionalno osposobljavanje nastavnog kadra za primenu novih nastavnih planova i programa, razvoj tehnologije za učenje sa distance kao i stvaranje uslova za učenje tokom čitavog života.

6.1. Jedinica nastavnih planova i programa

U jedinici za razvoj planova i programa radi 9 stručnjaka različitih predmeta.

Njihov rad se uglavnom zasniva na izradi nastavnih planova i programa, rukovođenju ekspertnim grupama i prezentaciji rada ekspertnih grupa.

Tokom ovog perioda grupa je radila intenzivno na:

- Finaliziranju Projekta Okvir novog plana i programa Kosova
- U martu 2002. godine završena je javna rasprava o Okviru novog plana i programa Kosova
- Dobivene su povratne informacije iz radionica obavljenih sa profesionalnim ekspertima planova i programa, službenika obrazovanja, nastavnika, profesora univerziteta, roditelja, učenika i ostalih zainteresovanih. Informacije su dobivene i od Akademije Nauka i Umetnosti Kosova kao i drugih javnih institucija i sredstava javnog informisanja
- Tokom meseca marta i aprila 2002. napravljena je sistematizacija i obrada povratnih informacija koje su obrađene od strane Grupe za izradu planova i programa i drugih eksperata

- Napravljena je prezentacija Okvira novog kurikuluma Kosova od strane eksperata za izradu nastavnih planova i programa u nekoliko radionica sa nastavnicima čitavog Kosova organizovanog od strane NVO, KEDP i drugih NVO. Ovo je urađeno i u organizovanju seminara sa temom "Učenik u centru" u 8 regionalnih centara
 - Organizovani su seminari na temu Opšti planovi i druga uputstva u sedam centara za treniranje na Kosovu tokom meseca jula i avgusta 2002.
 - Tokom ovog jednogodišnjeg perioda iz Sektora za razvoj kurikuluma jedan broj stručnjaka učestvovao je na seminarima i međunarodnim konferencijama kao na pr: u Bohinju, Ljubljani, Parizu, Sofiji, Tirani i drugim mestima.
 - Mnogi od ovih stručnjaka učestvovali su i na drugim seminarima sa temama iz obrazovanja, ambijenta, psiho- socijalnog razvoja itd.
 - Stručnjaci sektora za planove i programe napravili su, ili su bili učesnici u izradi drugih dokumenata u duhu nove reforme u predškolskom obrazovanju, obrazovanju odraslih, neformalnom obrazovanju, obrazovanju žena i obrazovanju nacionalnih manjina
 - Priprema za deveti razred
 - Izrada predmetnih planova i programa za deveti razred tokom perioda april - avgust 2002. godine, uz pomoć predmetnih eksperata (profesora univerziteta i predmetnih nastavnika)
 - Usvajanje plana i programa za IX razred od strane MONT-a
 - Organizovano je više rasprava i radionica sa ekspertima o načinu izrade planova i programa, novoj metodologiji učenja i sticanja znanja, standardima i vrednovanju, didaktičkim uputstvima, korišćenju nastavnih izvora itd.

- Tokom meseca juna, jula i avgusta 2002. god. organizovan je "letnji institut" u kom je 20 organizacija pružilo obučavanje za nastavnike i administrativni personel gde je obuhvaćeno preko 4500 nastavnika i oko 50 administrativnih lica (direktori, direktori opštinskih direktora, itd) u ovom projektu su obuhvaćene i etničke grupe: Bošnjaci, Turci, Romi i Egipćani. Programi su bili različiti i u trajanju od 1-9 dana.

- Značajno je napomenuti da su se u ovim seminarima pojavili i lokalni treneri koji su se obučavali do danas i koji su, u svojstvu moderatora, imali dobar nastup.

- Tokom meseca septembra Odsek za obuku i Grupa za izradu kurikuluma organizovala je jednodnevni seminar za nastavnike IX razreda, kojom prilikom je predstavljen kurikulum IX razreda

- Sakupljanje informacija i njihova obrada, prihvatanje ocenjenih izveštaja sa terena, analiziran je i rad "letnjeg instituta" i ocenjen je kao vrlo uspešan.

- Imajući u obzir da sad imamo jedan broj predavača direktora i činovnika obrazovanja koji su se pripremili kao treneri, fokusirani smo na jedan novi pristup inicirajući i motivirajući organizovanje novih traženih kurseva za osnovne škole.

- Predavači i direktori škola koji su pratili nastavne seminare tokom leta sada će organizovati razne sastanke unutar škola gde će prisustvovati ceo nastavni kadar i gde će se izmeniti stečena iskustva.
- U okviru projekta za polnu ravnopravnost, tokom septembra, oktobra i novembra, članovi sektora za obučavanje održao je obuku na temu “Obuka predavača na Kosovu”.
- U januaru 2003. god. formirana je mreža domaćih trenera. Uz pomoć organizacija i donatora a posebno KEDP i ADRA- Danska, uzeta je inicijativa da se razvije kapacitet domaćih trenera.
- Tokom februara i marta 2003. formirani su regionalni centri domaćih trenera i održani su različiti seminari sa ciljem uzdizanja njihove profesionalne mogućnosti kao trenera.
- Tokom februara i marta 2003. god. organizovani su seminari sa predavačima, mentorima koji se spremaju za prijem studenata na učiteljski fakultet gde bi završili profesionalnu praksu. Ove obuke održavaju se u 4 centra gde učiteljski fakultet ima svoje organe. Do sada je održano 4 seminara u svakom regionalnom centru učiteljskog fakulteta i uvereni smo da su predavači i mentori dosta dobro pripremljeni da pomognu studentima ovog fakulteta da se pripreme u skladu sa novim kurikulumom i savremenim metodama predavanja.
- Identifikacija potreba predavača za njihovo profesionalno usavršavanje.
- Opredeljenjima kriterijuma oko organizacije, izvršavanje saglasnosti i ocenjivanje.
- U septembru 2002., tri člana (KSHAM) bila su u četvorodnevnoj nastavnoj poseti u Sloveniji, gde su bili upoznati sa radovima koji se tamo sprovode sa obukom predavača i razvojem politike i raznih pravila koje se tiču obuke.
- U oktobru 2002. organizovana je nastavna poseta u Kanadi gde su prisustvovala 5 članova (KSHAM-a). To je bila uspešna poseta jer Kanada je zemlja sa jednim razvijenim sistemom nastave i Kosovci su stekli dobra iskustva i iz ove posete.
- U maju 2002. Odbor za Razmatranje Obuke Nastavnika (ORON) je saglasio Pravilnik o standardima profesionalne prakse. To je dokumenat koji će biti upotrebljen kao sredstvo za definiciju kvaliteta nastave. Dokumentat opisuje znanja i spretnosti koje su u sprezi sa osnovnim kompetencijama u pripremnim programima za predavače početnike, za predavače koji predaju (rade) u svojoj profesiji, kao i za profesionalno usavršavanje predavača u celini.
- Novembra 2002, ORON započeo je sastav regulativnog prihvatanja programa za obuku nastavnika bez prekida rada i administrativni personel sa kojim se završilo u februaru 2003.
- U februaru 2003. ORON je započeo rad na napisu etičkog koda za prosvetne radnike koji se takođe finalizirao u martu 2003.
- U martu 2003. ORON je započeo rad na administrativnoj instrukciji za lincenciranje nastavnika, koja je neophodna i očekuje se završna faza u junu 2003.

6.2 Jedinica za standarde i ocenjivanje

Ova jedinica je odgovorna za razvoj standarda nastavnog plana i programa i standarda za dostizanje za nivo 0, 1, 2 i 3, kao i da razvije instrumenat za merenje i ocenjivanje nivoa dostignuća učenika za gore navedene nivoe, da izradi statistička naučna istraživanja, za naučna objašnjenja, za loše i dobre strane procesa predavanja i učenja kao i za sam sistem obrazovanja sa ciljem istraživanja realnog stanja u sistemu. Na osnovu toga će dati preporuke Ministarstvu za mere koje treba preduzeti radi izbegavanja devijacija i mogućih prepreka u realizaciji ciljeva MONT-a.

Jedinica za standarde i ocenjivanje je funkcionisala kao deo projekta FTP-International – Finska, koji je započeo 1. juna 2001. koja je tokom 2002.-2003. dostigla sledeće:

- Obučila je personel preko trenažnog procesa od međunarodnih eksperata i kroz praktične aktivnosti da domaći personel preduzme izrađivanje baza za jednu trajnu i stabilnu profesionalnu strukturu za standarde i ocenjivanje u obrazovanju;
- Razvija nove metode spoljašnjeg i unutrašnjeg ocenjivanja;
- Razvija nove metode ocenjivanja za razne namere;
- Razvije materijale i tehnike za ocenjivanje
- Obučava se za merenje dostignutih rezultata učenja i razvoj instrumenata za merenje i ocenjivanje;
- Napisao, video i obnovio zahteve za probni test, formirao ekvivalentne forme i sproveo probni test na terenu na naučan način postavljajući kriterijume broja učenika koji trebaju da se obavezno odazovu na jedan ovakav zahtev testa (april 2002.);
- Obradio je rezultate testa na kompjuterski način;
- Uočio i formirao zahteve na bazi probnog testa i formirao ekvivalentne instrumente za nacionalni test;
- Razvio je nacionalni test po predmetima; Albanski Turski i matematika za učenike 4 razreda osnovne škole;
- Administrirao nacionalni test u određenoj profesionalnoj razmeri sa brojem učenika u svim regionima Kosova, (oktobar 2002.);
- Analizirao podatke nacionalnog testa i interno objavio rezultate prvog nacionalnog testa po opštinama i za interne potrebe MONT-a, dok je prosek dostignuća bio 50 % (mart 2003.);
- Obučio je nastavnike o upotrebi priručnika za nastavnike – metode i tehnike ocenjivanja (januar 2003.);
- Razvio dokumenta kao prvu verziju standarda za predmete: Albanski Turski, Matematika, Prirodne nauke, za I nivo;
- Organizovao je seminar sa jedinicom razvoja plana i programa i obuke nastavnih radnika, sa nastavnicima i direktorima osnovnih i srednjih škola za novi sistem ocenjivanja (24. jun 2002.)

- Organizovao studijske posete u Finskoj gde su se prihvatila dragocena iskustva u sistemu ocenjivanja (19. maj 2002.) i u Skoplju (septembar 2002.);
- Obuka personala jedinice za statistike i test sprovođenja kompjuterskog programa (februar 2003.);

6.4 Jedinica za nastavna sredstva

Ova jedinica je odgovorna za izradu plana izdavanja školskih tekstova, objavu konkursa i kontakt i ugovor sa autorima radova i izdavačkim kućama za štampanje tekstova i ostalih nastavnih sredstava, nadgleda kvalitet izdavanja tekstova i ostalih sredstava kao i davanje preporuka za Odbor Nastavnih Planova i Programa i Nastavnih Sredstava.

Od marta, 2002. do marta 2003. MONT je:

- Ocenio plan za izdavanje školskih knjiga i odobrio štampanje knjiga za razrede i dotične predmete od predškolske do srednjih škola (gimnazije i profesionalne škole);
- Objavio je konkurs za razvoj školskih tekstova za IX razred u oktobru 2002. i dobio prve rukopise;
- Dozvolio je štampanje tekstova: Albanski jezik, Osnovi prava, Informatika i Matematika za IX orietacioni razred. Tokom ovog perioda štampana je i Matematika za osmi razred kao i pedagoški materijal za učenike i nastavnike.
- Dozvolio je uvoz nekoliko nastavnih tekstova iz Turske za učenike na turskom jeziku. Prethodno je izvršeno ocenjivanje od stručne komisije formirane od MONT-a.
- Dozvolio je i finansirao je uvoz tekstova iz Bosne i Hercegovine za učenike i nastavnike bošnjačke manjine. Odabrana profesionalna komisija je izvršila ocenjivanje testova i uskoro će tekstovi biti u upotrebi.

VII. 7. Sektor opšteg obrazovanja

Ovaj sektor predstavlja administrativnu komponentu obrazovanja za razne nivoe školovanja (0, 1, 2 i 3) osim profesionalnog i univerzitetskog školovanja. Osnovni rad ovog sektora je vođenje svih administrativnih radova: planiranje i priprema predlogrezolucija za funkcionisanje škola u skladu sa zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju, identifikacija potreba, sakupljanje podataka o školama i predlog raznih mera za napredak opšteg obrazovanja. Sektor saraduje sa pravnom kancelarijom, inspektorom, koordinacionim sektorom u opštinama i u jedinici informacija.

7.1. Jedinica (služba) predškolskog obrazovanja

Je odgovorna za izradu strategija i potrebne regulative za uključivanje i povećanje broja djece u predškolskom obrazovanju, organiziranje profesionalnog nadgledanja i fizičkih uslova školskog ambijenta, da pomogne u organiziranju i funkcionisanju predškolskih ustanova i za podsticanje suradnje predškolskog obrazovanja sa zajednicom. Tokom jednogodišnjeg radnog perioda su postignuti ovi rezultati:

- Pripremljene su preporuke za strategiju obrazovanja u Obrazovanju ranog djetinjstva (ORD) na Kosovu;
- Izveštaj rada i opće uporedne analize stanja u predškolskom/predosnovnim obrazovanjem 2000/01-2001/02.
- Godišnji plan rada za godinu 2003.
- Priprema projekta “Sredjivanje i opremanje vanjskog ambijenta 35 institucija predškolskog obrazovanja (0.9 mjeseci-6 godina) na Kosovu, “Trening vaspitačica koje u njihovim odjeljenjima imaju djecu sa posebnim potrebama”.
- Prerada statističkih podataka za predškolsko/predosnovno obrazovanje za školsku godinu 2002/2003;
- Odredjivanje kriterija za centre sa bazom u zajednici.

- Pravilnik o radu Roditeljskog Vijeća u predškolskim institucijama;
- Petogodišnji strateški plan za predškolsko/preosnovno obrazovanje na Kosovu.
- Elemente obrazovne politike o uključivanju djece sa posebnim potrebama u predškolskom obrazovanju.
- Koordiniranje projekata za AFH s UNICEF-om i drugim NVO.
- Stalna suradnja s ODO i KRO;
- Povećanje uključivanja djece u predškolskom/predosnovnom obrazovanju.
- Kvalitetnije opremanje predškolskih institucija i predosnovnih odeljenja sa didaktičkim materijalom.
- Administrativno uputstvo u vezi s organiziranjem rada u predškolskim institucijama i predosnovnim odeljenjima.

7.2. Jedinica osnovnog obrazovanja

Je odgovorna za izradu strategija i potrebne regulative za uključivanje svih učenika u osnovnom obrazovanju, organiziranje profesionalnog nadgledanja i fizičkih uslova školskog ambijenta, da pomogne u organiziranju i funkcionisanju osnovnih škola, za staranje o adekvatnom uključivanju kadra u školi i za podsticanje suradnju škole sa zajednicom i Vijećem Roditelja.

Čineći najvažniju kariku obaveznog obrazovanja, ova jedinica (služba) tokom 2002/2003 godine je uspjela u:

- Pripremanju liste svih osnovnih škola (matica) na Kosovu skupa sa brojem učenika od I-VIII razreda, kao i listu škola koje su se osamostalile i promijenile imena tokom 2001/02 godine u raznim općinama.
 - Prerada podataka za broj učenika i osoblja koje radi u osnovnim školama.
 - Poboljšavanja u listama nastavnika na cijelom Kosovu.
 - Pripremi programa rada za jedinicu (službu).
 - Izradi projekt-predloga.
 - Koordiniranju aktivnosti sa drugim institucijama i raznim NVO-ima.
 - Poslu oko proširenja mreže prijateljskih škola (pilot) i u 35 drugih škola i povećanju efektivnosti programa, u mjestima gdje se sprovodi.
 - Pripremi plana rada za 2003 godinu.
 - Izradi drafta za bezbjednost učenika u našim školama u suradnji s drugima unutar MONT-a..
 - Razmatranju raznih zahtjeva podnijetih od strane raznih škola i ODO.
 - Razni sastanci (od važnosti za naš rad i za dalji napredak procesa)
 - Izvještavanju za uradjeni posao.
 - Sve ove i druge aktivnosti su doprinijele tome da se naša jedinica (služba) konsoliduje i obogati informacijama, koje su omogućile da se direktno upoznamo sa stanjem u našim osnovnim školama. To nam je pomoglo da se dejstvuje brže tamo gdje su potrebe bile hitne.
 - U znatnom broju škola su formirana vijeća Roditelja-Nastavnika, koja su doprinijela da se poboljša stanje u školama.
- Preuzimanju nekih odgovornosti od MONT-a od strane nekih rukovodećih agencija na Kosovu, koje su pomogle i pomažu osnovno obrazovanje na Kosovu.

7.3. Jedinica srednjeg nižeg obrazovanja

Je odgovorna za izradu strategija i potrebne regulative za uključivanje učenika u srednjem višem obrazovanju, organiziranje prijemnih ispita zajedno s Jedinicom (Službom) ocjenjivanja, predlaganje mreže srednjih viših škola, organiziranje profesionalnog nadgledanja i fizičkih uslova školskog ambijenta, da pomogne u organiziranju i funkcionisanju srednjih viših škola, za staranje o uključivanju adekvatnog kadra u školi i da podstiče suradnju škole sa zajednicom i vijećem roditelja.

Ova je jedinica (služba) tokom jednogodišnjeg perioda uspjela da:

- Organizuje dopunsku nastavu na maternjem jeziku i na jeziku države odakle se vraćaju učenici iz dijaspore.
- Odvoji srednje profesionalne škole sa velikim brojem učenika.
- Planira oslobađanje, obnavljanje domova Kosovskih srednjih škola.
- Izradi operativni plan za integrisanje učenika vraćenih iz dijaspore.
- Predloži i pomogne u pripremanju: Odluke za obustavljanje dopisničkih ispita, Odluke za dozvoljavanje ispitnog roka za prvu (I) godinu Gimnazije «Zenel Hajdini» u Gnjanu, Pravilnika sa kalendarom školske 2002/2003 godine, Administrativnog uputstva za sistemisanje učenika vraćenih iz dijaspore, Administrativnog uputstva za nadoknadu izgubljenih časova 01 -15. 10.2002, Administrativnog uputstva za nadoknadu izgubljenih časova za praznik 28 Novembra i Bajramski praznik, Administrativnog uputstva za održavanje dopisničkih ispita (III i IV godina), Administrativnog uputstva za unapredjenje talentovanih učenika, Administrativnog uputstva za popunjavanje statističkih formulara za školsku godinu 02-03;
- Prerada statističkih podataka za školsku godinu 2002 / 2003,
- Koordiniranje radova za izradu plana i programa na turskom jeziku.
- Ispravljavanje nekih nastavnih predmeta u gimnazijama i srednjim profesionalnim školama.
- Tehnička i proceduralna priprema za 3 stipendije u Italiji i 1 u Kanadi mart-april 2002.
- Priprema za stipendiju UKS (UŠC) april – maj 2003,
- Od pisanih zahtjeva u ovom periodu razmatrana i završena su 33 predmeta.
- Nostrifikovana su 404 svjedocanstva-diplome dobivena u inostranstvu.
- Verifikovana je originalnost 120 diploma.
- Ujednačeno je 13 diploma srednjih škola i fakulteta.

7.4. Jedinica specijalnog obrazovanja

Je odgovorna za planiranje i sprovođenje administrativnih procedura u organizovanju i funkcionisanju specijalnih škola, sprovođenje profesionalnih metodologija za identifikaciju, ispitivanje i obezbjeđivanje uslova za uključivanje svih učenika sa posebnim potrebama u specijalnom obrazovanju. MONT ima direktan pristup u specijalnom obrazovanju po Zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju.

Vodi ga šef jedinice (službe) koji je odgovoran za koordiniranje svih poslova u jedinici (službi) i savjetuje rukovodioca sektora po pitanjima koja se tiču rada jedinice (službe).

Tokom jednogodišnjeg perioda jedinica (služba) je radila na tri pravca:

- Razvoj sistema sveobuhvatnog obrazovanja
- Uspostavljanje sistema za kadrovske usluge koji bi podržao profesionalni razvoj treniranja nastavnčkog osoblja pre službovanja i bez prekida rada ka sveobuhvatnom obrazovanju
- Pобоljšanje izgradjivanja obrazovnih kapaciteta u sveobuhvatnom obrazovanju (Inkluzija)

Razvoj sistema sveobuhvatnog

obrazovanja

- U martu 2002 MONT/služba specijalnog obrazovanja je stvorila strategiju sveobuhvatnjanja djece sa posebnim potrebama u sistem obaveznog obrazovanja;

- Donijeta su uputstva od strane Službe specijalnog obrazovanja za otvaranje 33 novih specijalnih odeljenja u okviru redovnih škola;
- U aprilu 2003 formirana je Savjetodavna zdravstvena grupa sa po 5 članova u svakom regionu koja je klasifikovala djecu po vrsti oštećenja
- Izradjeni su kritriji za formiranje specijalnih odeljenja;
- U maju 2002 je izdvojen budžet za materijal i usluge i kapitalni budžet za svaku opštinu u kojoj je otvoreno specijalno odeljenje;
- Pet regionalnih centara formiranih od strane FPROK-a treniraju i rade seminare za DSHEGJ;
- FPROK (Finska Podrška u Razvoju Obrazovanja na Kosovu) je trenirala osoblje škola u dodanin/priloženim (DO) odeljenjima;

Izgradjivanje obrazovnih kapaciteta u sveobuhvatnom obrazovanju

- Organizovani su treninzi o sveobuhvatnom obrazovanju za učitelje
- Trenirana su 135 učitelja iz 25 pilot škola (redovne škole, po 5 za svaki regionalni centar)
- Trenirana su 140 direktora, i 39 novih učitelja za specijalno obrazovanje i dobili su svjedočanstva za osposobljavanje u junu 2002 godine. Trening je organizovan i u srpskim zonama po PEŠS C za 150 manjinskih učitelja iz 10 pilot škola;
- Program regionalnog treniranja je razvijen prema povratnim informacijama i stalnog ocjenjivanja.
- Ocjenjivanje treninga PEŠS C je prikazan kao slučaj za studiranje iskustva grupe članova FPROK-a.
- Škola “Elena Gjika” i “Thimi Mitko” su nastavile primjenu sveobuhvatnog obrazovanja i u ovom pravcu su postigli uspjeh.
- Učinjeno je osvješčivanje javnosti putem seminara, treninga, posjeta i objavljenih članaka po raznim medijima, lokalnim i centralnim radio stanicama;
- Jedinica (služba) specijalnog obrazovanja je radila s autoritetima za obrazovanje po opštinama da bi shvatila važnost pridruženih odeljenja i druga pitanja sveobuhvatnog obrazovanja.
- Ocjenjeno je da ima osvješčivanja i veće posvećenosti da se pomogne ovoj kategoriji djece;
- Organizovan je seminar s oko 500 prosvetnih radnika za sveobuhvatno obrazovanje (22 - 29 novembar 2002).
- Jedinica (služba) je saradjivala i savjetovala se s oko 40 NVO-a i drugih nivoa obrazovanja.

Skraćenice

FPROK	Finska podrška za razvoj obrazovanja na Kosovu
PO	Pridružena odeljenja
SO	Sveobuhvatno obrazovanje
MONT.....	Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije
POb.....	Profesionalno obrazovanje
JSO	Jediva specijalnog obrazovanja
OPP.....	Obrazovanje za posebne potrebe
PEŠS.....	Prema efektivnoj školi za sve
PEŠS B.....	PEŠS – trening za Albansku Zajednicu
PEŠS C.....	PEŠS – trening za Srbe i Manjinske Zajednice

7.6.Jedinica privatnog obrazovanja

Je odgovorna za planiranje i sprovođenje administrativnih procedura u organizovanju i funkcionisanju privatnog obrazovanja, izradu operativnog plana jedinice (službe), predlog potrebnih dokumenata za licenciranje privatnog obrazovanja u skladu sa prije utvrđenim kriterijima. Vodjenje spiska i kontrola posla u privatnim školama. Tokom jednogodišnjeg perioda jedinica (služba) je uspjela da:

- Izradi petogodišnji strategijski plan za privatne škole;
- Izradi dvogodišnji plan aktivnosti jedinice (službe);
- Konsultuje kriterije raznih država za IPO;
- Spremi kriterije za Administrativno Uputstvo za licenciranje IPO na preuniverzitetskom nivou;
- Da identifikuje privatne institucije koje trenutno rade bez dozvole za sve nivoe obrazovanja i koje se od starne MONT-a smatraju nelegalnim i nezakonitim;
- Ponudi profesionalnu pomoć utemeljivačima i zastupnicima IPO-a;
- Informira zainteresovane za otvaranje IPO-a putem sredstava informisanja;
- Primi zahtjeve za licenciranje IPO-a na osnovnom, srednjem i visokom nivou obrazovanja;
- Učestvuje za profesionalno obrazovanje u Rimu – oktobar 2002;
- Napiše izvještaje, informacije i drugo važne za jedinicu (službu).

VII. 7. Sektor profesionalnog obrazovanja

Zastupa administrativnu i profesionalnu komponentu višeg srednjeg obrazovanja ili nivoa 3. Njegov glavni posao se sastoji u tome da rukovodi svim administrativnim poslovima kao: planiranje i priprema draftpravidnika za funkcionisanje profesionalnih škola u skladu sa Zakonom o srednjem obrazovanju, identifikovanje potreba, sakupljanje podataka za škole i predlaganje različitih mjera za unapređenje profesionalnog obrazovanja. Ima potrebne kontakte sa vladinim i nevladinim institucijama da bi istražio potrebe ekonomije tržišta i da bi povezoao profesionalno obrazovanje sa potrebama Kosovske ekonomije.

Takodjer u suradnji sa sektorom za razvoj plana i programa razvija nastavne planprograme u skladu sa mrežom različitih profila profesionalnog obrazovanja. Suradjuje i sa kancelarijom za zakon, inspektore, Sektorom za suradnju s opštinama i sa jedinicom (službom) za informisanje. Sektor je preduzeo konkretne mjere za postizanje objektivna i planiranih zadataka za mart 2002/2003, kao što su:

- Razvoj planprograma za 9 razred-dio profesionalnih predmeta (juni-septembar 2002);
- Reformiranje nastave / Treniranje velikog broja nastavnika pilot škola GTZ-a i SšissContact-a (proljeće/jesen 2002-ovaj proces još uvijek traje);
- Analiza stanja u profesionalnim školama/putem upitnika spremljenog od strane Sektora za profesionalno obrazovanje (april 2002);
- Izrada “Statuta pilot profesionalnih škola» (proljeće 2002). U ovom poslu je uključen MONT (sektor profesionalnog obrazovanja, kancelarija za zakone, profesionalne škole), GTZ, Swiss Contact. Dokument je pripremljen na tri jezika: albanski, srpski i engleski, i predat je Stalnom Sekretaru za potpis pre nego što postane pravosnažan;
- Razvoj planprograma za ove profesije: automehaničar, vodoinstalater, električne instalacije, krojač, kompjuterizam, mehaničar, auto laker, opravak kućnih aparata, topla i hladna tehnologija, zidar, preradjivač drva, biznis-kompjuteri-engleski, frizer (tokom 2002). Ovi kurikulumi imaju formu modula, prilagodjeni za trening odraslih. Trebaju se prilagoditi za učenike raznih školskih nivoa;

- Profesionalno certifikovanje i standardiziranje, projekat započet 2002 i traje i ove godine. Zajednički projekat MONT-a i MRDB potpomognut od Europske agencije, GTZ, Swiss Contact, u vezi s utvđivanjem zajedničkih kriterija za certifikovanje u profesionalnim školama i centrima za trening odraslih. Projekat predvidja stvaranje privremenog mehanizma s ciljem osiguranja standarda i tražene kvalitete uključujući konkurenciju tržišta;
- Memorandum sporazumevanja potpisan od strane MONT, MRDB, i Europske agencije (2002) za «Razvoj profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja» u odabranim pravcima (elektronika, administracija biznisa, i informativna tehnologija). Projekat je započeo u novembru 2002 i trajaće 18 mjeseci;
- Razvoj profesionalnog obrazovanja na Kosovu-strateški dokument razvijen od sektora za profesionalno obrazovanje (novembar 2002-mart 2003). Dokument se prevodi na nekoliko jezika (očekuje se da će biti na albanskom, njemačkom, srpskom, turskom i engleskom jeziku) a posle će biti izlžen javnoj raspravi. Planirana je konferencija sa raznim zainteresiranim strankama za profesionalno obrazovanje u proljeću 2003, gdje će se uzeti povratne informacije za ovaj dokument. Dokument sadrži pregled kako će izgledati profesionalne škole u budućnosti na Kosovu;
- Posjeta partner grupe (septembar 2002) u vezi sa zapošljavanjem na Kosovu. Ovaj projekat je dio programa stabilnosti.
- Iniciranje analize tržišta rada. Posjeta njemačkog eksperta Dr. Dostal u vezi s ovim pitanjem (oktobar 2002), izvještaj i predlog za Kosovo (februar 2003);
- Posjeta partner grupe «Peer group» (septembar 2002) u vezi s zapošljavanjem na Kosovu. Ovaj projekat je dio programa Pakta Stabilnosti, koji ima za cilj poboljšavanje situacije na Kosovu što se tiče zapošljavanja. Ista grupa je spremila izvještaj i predloge (mart 2003) za poboljšanje situacije;
- Identifikovanje prioriternih profesija/seminar održan sa domaćim ekspertima različitih domena sa ciljem identifikovanja hitnih potreba na Kosovskom tržištu rada;
- Razvoj osoblja za profesionalno obrazovanje/studijske posjete u Njemačkoj i Austriji organizovane od strane GTZ, Ministarstva obrazovanja u Beču, ETF, Pakt Stabilnosti za stalni trening osoblja u domenu profesionalnog obrazovanja
- Posjeta Austrijskog Ministarstva obrazovanja na Kosovu/tema: profesionalno obrazovanje u specijalnim školama, obrazovanje u zatvorima, i obrazovanje u bolnicama;
- Posjeta „Viena Education Board“, sprovođenje profesionalnog obrazovanja: “Model razredi za ekologiju, vrtarstvo i floristiku, tehnike grijanja i elektrotehnike”.

Poboljšavanje radnog ambijenta u školama

- Opremanje radionica u pilot profesionalnim školama: Priština “Shtefen Gjeçovi”, Peć “Shaban Spahija”, Prizren “Gani Çavdarbasha”, Kačanik “Voskopoj”, Djakovica “Nexhmedin Nixha” itd. Je omogućilo obavljanje profesionalne prakse koja se do sada nije mogla obavljati
- Treniranje nastavnika u pilot školama za novu metodologiju nastave je poboljšalo kvalitet učenja
- Renoviranje jednog broja profesionalnih škola je poboljšalo uslove rada

VII. 8. Sektor visokog obrazovanja

Predstavlja administrativnu i profesionalnu komponentu visokog obrazovanja. Njegov glavni posao je da rukovodi svim administrativnim poslovanjima, kao što su: planiranje, strategija razvoja i priprema draftpravidnika i administrativnih uputstava za funkcionisanje visokog obrazovanja u skladu s Zakonom o visokom obrazovanju, identifikovanje potreba, skupljanje podataka za visoko obrazovanje i predlaganje raznih mjera za unapredjenje visokog obrazovanja.

Održava neophodne kontakte s vladinim i nevladinim institucijama da bi istražio potrebe tržišne ekonomije s ciljem pomaganja institucijama visokog obrazovanja i naučnim institucijama da imaju što lakši pristup u izvršavanju njihovih programa i projekata na Kosovskoj ekonomiji i van nje. Pomaže u planiranju budžeta za Univerzitet i naučne institucije, pomaže oko finansijskih procedura, priprema potrebnu dokumentaciju za kontroliranje dostignuća kvalitete putem vanjskog ocjenjivanja (AAK).

8.1. Jedinica Univerziteta

Tokom jednogodišnjeg perioda rada jedinice (službe) postignuti su skromni rezultati:

- Izrada zakona o visokom obrazovanju, usvajan od strane parlamenta u septembru i novembru 2002 ali ne potpisan od strane SPGS UN, što je postalo velika prepreka za razvoj planiranih aktivnosti u univerzitetu.
- Identifikovanje da Prištinski Univerzitet radi po statutu sa privremenom izvršnom moći;
- Izrada strategijskog plana za razvoj visokog obrazovanja 2003 – 2007;
- Izrada plana rada za akademsku 2002/2003 godinu;
- Pripremanje kriterija i predloga za donošenje administrativnog uputstva za participaciju studenata za školovanje;
- Stvaranje bezbjednog ambijenta za sve studente i akademsko i administrativno osoblje u razvoju njihovih sposobnosti za poboljšanje kvaliteta nastave, učenja i kvaliteta istraživačkog, naučnog rada itd.
- Uspostavljanje sistema za osiguravanje kvaliteta u visokom obrazovanju - formiranje Agencije za Akreditovanje
- Internacionalizovanje IVO putem suradnje s IVO-ima u regionu, Evropi i šire, kao što su seminari organizovani od strane UNESCO/CEPES; oktobar 2002 u Klužna Opaka, Rumunija, za rukovođenje financiranja u VO, decembar 2002 u Budimpešti, osiguranje kvaliteta u procesu predavanja i sticanja znanja u VO, decembar 2002 u Bonu-Njemačka, februar 2003, u Londonu, seminari koji će se nastaviti i u 2003 godini;
- Participacija studenata putem javnog finansijskog sistema destiniranim za univerzitet da bi se povećao kvalitet predavanja i sticanja znanja (omogućavajući dodatak na plate nastavnika i stipendija za istaknute studente), da bi pomogli kategorijama studenata koji su invalidi rata, fizički zdravstveni invalidi, kao i onima koji žive od socijalne pomoći, uz to i za studentske aktivnosti i opremanje sa nastavnim sredstvima.
- Dalji razvoj reformi u Prištinskom Univerzitetu u skladu s Evropskim standardima. U Prištinskom Univerzitetu se odvijaju aktivnosti za 5 projekata financiranih od strane programa TEMPUS sa ukupnom sumom od **881, 795 Euro** u ovim sferama: administracija biznisa, povezanost univerziteta sa industrijom, treniranje nastavnika, obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju, kao i centralna administracija za informisanje.

- U godini 2002/2003 finalizuju se u svim fakultetima novi planprogrami u skladu Bolonjskom Deklaracijom (3+2+3 ili 4+1+3 godine). Osim medicinskog fakulteta svi drugi fakulteti rade u skladu s Bolonjskom Deklaracijom i svi će se ispiti ocjenjivati prema ECTS-u u akademskoj godini 2002/2003.
- Izrada raznih projekata kao i njihovo sprovođenje u programima kao što su TEMPUS, CEPUS, također i učestvovanje u aktivnostima organizovanih od strane UNESCO – CEPES:
- Izrada strategije za unapređenje istraživačkog rada i tehnologije kao i izgradnja kapaciteta u Akademiji i Institutima u okviru aktivnosti Akademije i PU. Podržan je seminar albanskog jezika organizovan u avgustu 2002.
- Strategija istinske saradnje institucija za istraživački rad sa industrijom sa ciljem postizanja obostrane koristi.
- Otvaranje centralne laboratorije finansirane od strane njemačke vlade koja će služiti praktičnom radu studenata i isto tako profitabilnim službama što pokazuje povezanost Univerziteta sa industrijom i ekonomijom. Razvijanje aktivnosti u ovoj laboratoriji bit će primjer i za druge Institucije visokog obrazovanja koje će podići svijest Univerziteta za ulogu industrije i ekonomije u finansiranju Institucija Visokog obrazovanja, isto tako podizanje kvaliteta rada u različitim preduzećima preko službi obavljenih od strane eksperata Univerziteta.
- Instaliranje kompjuterskih programa na svim fakultetima za sakupljanje podataka o nastavnom i administrativnom osoblju i njihovo obradivanje;
- Saradnja sa vladinim i nevladinim organizacijama u povećavanju fondova za realizovanje različitih aktivnosti Sektora za visoko obrazovanje napr. Saradnja sa Kosovskim Obrazovnim Centrom, Britanskim Savjetom, Američkom kancelarijom, UNDP i dr. Napr. organizovanje konferencije za osnivanje kreditne agencije koja će se održati 9 i 10 maja 2003 godine, isto tako i za izradu psihomotoričnih standardizovanih testova za prijem studenata na nekim granama Univerziteta.
- Na zahtjev ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije, Služba za kontrolu ministarstva finansija i ekonomije vrši kontrolu finansiranja Univerziteta u Mitrovici.
- Napravljen je detaljan izvještaj za rad Univerziteta u Mitrovici i liste radnika Univerziteta za koje se sumnja da manipulišu.

8.2. Akademia i instituti

Jednogodišnji rad Akademije Nauka i Umjetnosti Kosova bi će usmjeren na:

Izdavačku djelatnost

- Izdato je 9 novih naslova iz različitih oblasti nauke i umjetnosti (I. Ajeti, "Djela 5", S. Riza, "Djela 3", M. Dushi "Trepča- Tehničko-tehnološki integralni sistem", R. Dhomi "Arije iz opera i solo pjesme", H. Gashi, "Kosovo, Strategija i Razvoj", Sh. Braho "Pedologija",
- Kosovksi Umjetnici, Časopisi, Studije 8-9 dhe Časopis " Traženja 10

Naučni Projekti

To su dugoročni projekti Akademije. Najveći projekt je "Albanska Enciklopedija" (**Enciklopedia shqiptare**), koja je zajednički projekt Akademije Kosova i Akademije Nauka Albanije.

- Takođe je značajan rad na drugom zajedničkom projektu ovih dveju Akademija "**Riječnik Biljnih Imena**". Izdavanje ovog riječnika se ubrzo očekuje. U procesu realizovanja su i sljedeći projekti: "**Pitanja standardizovanja albanskog jezika i**

terminologije”, zatim “*Riječnik kompjuterskih termina*”, “Riječnik muzičkih termina” itd.

- Naučni skupovi i umjetničke aktivnosti ANUK-a:
- Održana je zajednička naučna konferencija dweju Akademija sa temom: “*Standardni Albanski Jezik*” gdje su učestvovala četiri Kosovska akademika (I.Ajeti, B.Bokshi, R.Ismaili dhe R.Ćosja);
- U Prištini i Tirani obelježena je 100-godišnjica smrti Jeronim De Rade;
- Organizovana je zajednička izložba članova Akademije Nauke i Umjetnosti Kosova (I.Kodra, M.Mulići, A.Çavdarbasha, Gj.Gjokaj, R.Ferri dhe T.Emra);
- Retrospektivna Izložba Tahir Emre (mart 2003);
- Organizovana su predavanja spoljnih članova ANUK- a itd;

Medjunarodna saradnja ANUK

Medjuakademska medjunarodna suradnja je takodjer bila preokupacija ANUK. Osim nastavka suradnje s Akademijom Nauka Albanije bilo je kontakta i konkretne suradnje s Evropskom Akademijom Nauka i Umjetnosti, sa Belgijskom, Flamanskom Kraljevskom Akademijom Nauka i Umjetnosti, kao i sa drugim Akademijama s kojima se ubrzo očekuje potpisivanje sporazuma o suradnji.

Institut za historiju

Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije tokom ovog perioda posebnu je pažnju pridao naučnim institucijama podstičući i podržavajući konkretno realizaciju mnogih naučno-istraživačkih i umjetničkih projekata. Tokom ovog perioda Institut za historiju je realizovao predvidjeni plan i program svoje djelatnosti u ovim poljima:

Naučna djelatnost

- Izradjen je naučni projekat “**HISTORIJA KOSOVA**”
- Tokom ove godine Institut je suradjivao sa Institutom za Historiju u Tirani u realizaciji projekta “**HISTORIJA ALBANSKOGA NARODA**”
- Institut i njegovi radnici su dali doprinos za «**ALBANSKI ENCIKLOPEDIJSKI RIJEČNIK**»
- Radnici Instituta su se angažovali u ekspertnoj grupi za izradu planova i programa za predmet historije za sve nivoe preduniverzitetskog obrazovanja.
- Takodjer radnici univerziteta su realizovali i posebne naučne projekte.

Naučni susreti

- Održana je komemorativna Akademija povodom 100 godišnjice ubistva rodoljuba Hadži Zeke.
- 14 maja 2002 organizovana je 35 godišnjica Instituta za Historiju.
- 27. 6. 2002 je održana naučna sesija povodom 55 godišnjice KNDSH-a.
- 22 novembra 2002 u Prištini je održana naučna sesija povodom 90 godišnjice Objave Osamostaljenja Albanije.
- 26 novembra 2002 organizovana je naučna konferencija u Tirani povodom 90 godišnjice Objave Osamostaljenja Albanije.
- Ustanovljen je organizacioni odbor za naučnu konferenciju povodom 125 godišnjice Prizrenske Albanske Lige.

Izdavačka djelatnost

- Institut je pripremio za štampu naučni časopis “**Kosova**” br. 22-23.
- Historijsko-naučni časopis “**Kosova**” br 9 na engleskom i albanskom jeziku.
- Studiju “**Historijski dokumenti za velike anti osmanlijske pobune 1910-1912**”

Nacionalna i universitetska Biblioteka Kosova

MONT je u oku ovog perioda posebnu pažnju poklanjao funkcionisanju i rukovodjenju Nacionalne i univerzitetske biblioteke Kosova (NUBK), jer se ona, kao što je poznato, suočava sa ogromnim nasledjenim teskocama, kao rezultat vrlo slabog rukovodjanja, što je NUBK dovelo do potpunog blokiranja. MONT je 30 avgusta 2003. godine imenovao Izvršni odbor NUBK, koji je preuzeo sve odgovornosti za njeno vodjenje.

Odbor je prihvatio ponudjeni predlog iz Kancelarije SAD u Pristini da se pozove jedan stručnjak iz SAD, i triskove za njega plati ta kancelarija, kao privremeni direktor NUBK. Njegova je uloga bila da predstavlja Izvršni odbor u pogledu izvršenja dnevnih administrativnih poslova i da nadgleda i pomaze u unutrašnjoj organizaciji Biblioteke, kao i u pogledu izgradnje i pooljsanja međunarodne saradnje biblioteke.

Dr. Kenneth Oberembt preuzeo je odgovornost privremenog direktora na dan 14. oktobra 2002. god., a radio je sve do 11 marta 2003. god. Posle toga nastavlja sa radom kao visoki savetnik MONT-a, za razvoj biblioteke, pomazuci direktora Biblioteke i angazujuci se na dugorocnom strateskom planu razvoja NUBK-a.

U toku ovog perioda pripremljen je plan organizovanja Nedelje biblioteke Kosova, koja korespondira sa nedeljom Nacionalne Biblioteke SAD-a), verujuci da ce to biti dobar nacin za stimulisanje saradnje, kako bi se svestrano pomoglo NUBK-a, na taj nacin sto ce stvoriti jake veze izmedju siroke javnoscu i uloge biblioteke i da ce pružiti bolje mogucnosti da se traze donatori koji bi pomogli dalji razvoj NUBK-a.

Izvršni odbor trazio je od MONT-a da izvrši reviziju materijalnih sredstava, zbog zloupotrba budzetskih sredstava. Revizija MONT-a pocela je da radi 24 oktobra 2002, i ima za zadatak da izvrši neophodne radnje u vezi netransparentnosti u pogledu finansijskih transakcija i neregularnosti primanja zaposlenih u NUBK. Drugu reviziju vrši Jedinica revizije Ministarstva privrede i finansija.

Izvršni odbor je predložio MONT-u podizanje jedne zgrade u kompleksu Pristinskog Univerziteta, koja buduceg sedista nove Centralne Biblioteke Univerziteta u Pristini, a da se formira Nacionalna biblioteka Kosova, prema Zakonu o bibliotekama.

Odbor je na osnovu odgovarajuće procedure predložio MONT-a da Dr. Sali Basotu izabere za direktora Biblioteke u januaru 2003.god. On je takodje utvrdi niz mera koje se odnose na organizaciju NUBK-a.

Vec sada se moze govoriti o pozitivnim efektima u unutrašnjem i spoljnom funkcionisanju, o renoviranju unutrašnjih prostora, o stvaranju fondova knjiga koje su otudjene na razne nacine, o uredjenju spolasnje sredine itd.

Studentski centar

Studentski centar u julu 2002. godine bio je u vrlo teskom stannju, kako u pogledu organizacije i funkcionisanja sluzbi, tako i u finansijskom pogledu. Centar je doziveo veliki finansijski pad, a 240 zaposlenih nisu redovno primali ionako male licne dohotke (prosek je bio 100 EU) mesecima. Sluzbe, kao ona smestaja, ishrane, tehnickog odrzavanja i knjigovodstva, bile su prosto srozane. Navodimo podatak da je Centar 2002. godinu je završio gubicima u

iznosu od 300.000 EU, koji su obaveze prema dobavljačima ili su pak sredstva koja su nestala u sektoru smestaja. Dok, prema izveštaju finansijske revizije CFA, u vreme dok je međunarodni administrator Paull Mullhollm vodio Studentski centar, nije imao pokrice za 138.000 EU.

Do kraja proste godine (2202) stanje je bilo vrlo tesko. Necistoca je bila ogromna, u domovima godinama nije bilo grejanja, dok se o toploj vodi za kupanje, nije se moglo ni misliti. U nedostatku centralnog grejanja, studenti su upotrebljavali grejna tela na struju, a sto je imalo kao posledicu izbinaje pozara po domovima, zbog opterecenosti mreze, pa cak je bilo i slucajeva ozlede studenata, posebno u domu u kojem su bile smestene studentkinje. Studetske sobe nisu okrecene preko 15 godina; Ilezajevi su bili klasicni sa dusecima slabog kvaliteta, ishrana studenata je bila vrlo slaba, a higijena u kuhinji i restoranu vrlo slaba, dok su oprema i uredjaji bili dosta osteceni.

Ilustracije radi, navodimo da je osoblje Centra bilo u 90% slucajeva nekvalifikovano, bez strucne osposobljenosti, a u celokupnom centru nije bilo coveka koji je umeo da upotrabljava kompjuter, a zacudo, Centar nije imao nijedan kompjuter, nego se radilo sa starim pisacim masinama u svim sektorima).

Zbog slabog i loseg vodjenja Centra, MONT je 15 jula 2002. godine, imenovalo Nazmi Halimija za direktora centra.

Rezultati rada

- Obezbedjeno je redovno ciscenje svih domova, sanitarnih cvorova i soba. Renovirana je stara jedinica za lokalno grejanje i za snabdevanje toplom vodom za kupanje, koja je osposobljena sopstvenim snagama, i isklucena je iz mreze "Termokosa". Centar je za zimsku sezonu uspeo da obezbedi grejanje i toplu vodu sa kupanje.
- Evropska agencija za renoviranje pomogla je da se izgradi nova jedinica za grejanje.
- Sanirana je vrlo teska finansijska situacija, i samo u toku perioda oktobar-decembar 2002.god. pokriveni su troškovi i likvidirane sve obaveze. Mesecni iznos koji se placa za smestaj i ishranu je 70 Eu.
- Studentski centar finansira se iz dva izvora: iz studenstkih nadoknada i iz sredstava konsolidovan budzeta Kosova.
- Centar koristi mali iznos sredstava iz budzeta, jer koristi oko 700.000 EU, dok se 70% sredstava obezbedjuje iz sopstvenih sredstava.
- Od februara ove godine, na predlog MONT-a, Direkcija Centra je odlucila da se studnetima omogucuje i treci (jutarnji) obrok, bez da se izmni iznos koji polacaju studenti.
- Preduzete su efikasne mere u sektoru ishrane, gde je osposobljena celokupna oprema kuhinje, higijena je mnogo bolja, izmenjena je lista hrane, obroci su bogatiji i usluživanje dosta strucno.
- Od oktobra proste godine nije bilo nijedne jedine zalbe studenata za bilo sta.
- Trenutnou Centru je u toku projekat opreme soba svih domova novim inventarom, koji je finansiran od strane MONT-a.

VII.9. Sektor obrazovanja zajednica i polova

Odgovorno je za sporovodjenje politike MONT-a za obrazovanje manjinskih zajednica, za planiranje, organizaciju i sporovodjenje konkretnih projekata za ukljucenje zajednica i plova u tokovima redovnog obrazovanja, sa jednakim mogucnostima pristupa obrazovanju. U ovom pravcu postignuti su znacajni rezultati, izuzev kod serbskih zajednica, koje se ustrucavaju da se integrisu u kosovski obrazovni sistem, mada su preduzete administrativne i druge mere, ali zbog toga sto je to u sklopu rezervisanih odgovornostima, imamo poteskoca.

Ka rezultat jednogodisnjeg angazovanja ovog odeljenja, postignuti su sledeci rezultati:

- Obezbedjeno je kvalitetno obrazovanje za sve nivoe, pa i za vise obrazovanje, na maternjem jeziku zajednica koje zive na Kosovu (Srba, Bisnjaka, Turaka, Hrvata, Roma, Askalije i Egipcana);
- Integrisanje svih zajednica, koje postuju etnicke razlike i potrebu stvaranja multietnickog drustva uz pomoc obrazovanja;
- Pruzanje jednakih mogucnosti za skolovanje, kako za muskarce, tako i za devojke, kao i zastita prava zena u svim oblastima drustvenog, kulturnog i politickog zivota;
- Otvoren je Fakultet biznisa u Peci, gde je upisano 40 studneta bosnjaka. To je prva visokoskolska institucija za bosnjacku zajednicu i predstavlja znacajan momenat u obrazovanju za tu zajednicu;
- Realizovan je projekat za izdavanje "POCETNICE", prvog udzbenika na bosnjackom jeziku za ucenike prvog razreda osnovne skole. Udzbenik (tiraz 1000 primeraka) finansiralo je MONT i besplatno je dat ucenicima prvog razreda osnovne skole bosnjacke nacionalnosti. Radi se o velikoj podrsci za sve ucenike, roditelje i nastavnike bosnjake na Kosovu.
- Razvoj nastavnih planova i programa za IX razred na srpskom, bosnjackom i turskom jeziku: Na ovaj nacin po prvi put zajednice su ukljucene u pripremanju u donosenju nastavnih planova i programa, a time su ukljuceni i u reformi skola i na taj mogu da rade na ocuvanju svog jezickog, kulturnog i verskog identiteta. Svaka zajednica ima svoje potrebe i specificnosti, koje cine raznovrsnost jednog drustva, a time doprinose ocuvanju i razvoju kulturnih vrednosti i tradicija.
- Po prvi put objavljen je konkurs za izradu udzbenika na bosnjackom i turskom jeziku za Ixrazred. Konkurs je objavljen za ove predmete: Maternji jezik i knjizevnost, Istoriju, Muzicku kulturu, Likovnu umetnost.
- Realizovan je projekat desetodnevnog strucnog osposobljavanja za nastavnike u nastavi na turskom jeziku, u vezi uvodjenja savremenih metodologija u oblasti prirodnih nauka. Projekat je realizovan u saradnji sa Turskom kancelarijom u Pristini.
- Pripremljen i nalazi se u fazi stampanja nastavni plan i program za deveti razred na bosnjackom i turskom jeziku. On ce biti od ogromne pomoci nastavnicima u radu sa ucenicima u vezi nastavnih planova i programa i literature.
- Usvojen je i nalazi se u fazi realizacije Projekat za obezbedjenje udzbenika za osnovnu skolu na bosnjackom jeziku. S obzirom da ucenici ne raspolazu sa udzbenicima, MONT je izdvojilo za te potrebe sumu od 120.000 EU. Ucenici ce se sluziti tim udzbenicima do momenta kada se budu donosili zajednicki nastavni planovi i programi i dok se budu pripremili i stampali udzbanici na osnovu tih

programa. I pored nastojanja institucija Kosova i medjunarodne zajednice, srbi jos uvek nisu integrisani u obrazovni sistem Kosova.

- Ministarstvo redovno objavljuje konkurse za izbor direktora i sluzbenika u MONT u dnevnim listovima na srpskom jeziku u njihovim sredinama. Medjutim, mali se broj njih prijavljuje. Tako, na pr. Za direktore skola na konkurse prijavilo se samo 17 kandidata za deset objavljenih mesta.
- Organizovan je transport ucenika od kuce do skole i natrag. Za ove potrebe obezbedjeno je 20 autobusa od strane UNDP u 13 opstina. Do kraja 2002 godine ove autobuse je obezbedjivao pratnjom KFOR. Sada se transport obavlja bez te pratnje.
- Odeljenje (sektor) je ukljucen u procesu razgovora i dogovora o eliminisanju paralelnih struktura i i tom pravcu razgovori se nastavljaju.
- Odeljenje je u kontaktu sa raznim skolama. Interesuje se za njihove potrebe i probleme, kako bi im pruzilo podrsku. U tom pravcu MONT je preuzelo pozitivne korake.

Posebna paznja poklanja se unapredjenju obrazovni standarda Romske, Askalijske i Egipcanske zajednice, koje su suocene sa vrlo niskim nivoom obrazovanja i delimicnim obuhvatom populacije u skole. U tom cilju preduzeti su sledeci koraci:

- Formirana su odeljenja intenzivne nastave (catch-up class) u opstinama: Peci, Djakovice i Stimlja, u sradnji sa NGO Save The Children. Obuhvacena su deca od 9-17 godina starosti, koji su zbog ovog ili onog razloga bili spreceni da pohađaju nastavu. Obuhvaceno je 275 deteta. Cilj je da se ti ucenici ukljuce u redovnim skolama.
- U ljetnjim skolama u opstinama Vucitrn i Leposavic, 2 i 6 meseci. Obuhvaceno je 65 dece. Sada su ta deca ukljucena u redovne skole.
- U Prizren u Ferizaj u projekat u trajanju od 6 meseci, kojeg je financirao IRC, a nadgledalo je MONT, obuhvaceno je 382 ucenika, koji su završili kurseve, a očekuje se da se projekat nastavi jos 6 meseci.
- Za 113 ucenika MONT je izdavao sertifikate (svedocanstva) u opstinama Djakovica i Vucitrn.
- Sektor radi na realizaciji projekata o polnoj ravnopravnosti. U Vucitrnu završen je projekat pod nazivom "Polna jednakost, ljudska prava i demokratija u oblasti obrazovanja". Na kraju projekta 38 ucesnika dobilo je odgovarajuće diplome. Cilj je bio da se obezbedjuje obrazovanje za sve i da se podrže pripadnici zenskog pola u procesu nastavljanja skolovanja. To će pomoći u pogledu njihovog ukljucivanja i izgradnju civilnog drustva.
- Radi se na realizaciji projekta: Pitanje polova u novim nastavnim planovima i programima Kosova.

VII.10.- Sektor koordinacija sa opstinama

Je glavni oslonac za koordinaciju i institucionalnu komunikaciju sa opstinama i sa roditeljskim zajednicama. Odgovoran je za planiranje, organizovanje, koordinaciju i sporovodjenje politike MONT-a u odnosima sa opstinama, sa odborima roditelja, vodeći računa o izbegavanju dupliranja nadležnosti izmedju ove dve vazne institucije za uspesan tok procesa obrazovanja.

Mada se najmladji sektor u MONT-u suocavao sa vrlo osetljivom delatnoscu, postigao je znacajne rezultate:

- Organizovao je sa uspehom intervju za izbor direktora osnovnih i srednji skola;
- Izboru direktora prethodilo je objavljivanje javnih konkursa na osnovu Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju i Administrativno upustvo od 16.11.2002. godine;
- Za direktorska mesta u 75 srednjih skola, bez onih sa nastavom na srpskom jeziku, prijavilo se 255 kandidata. Nakon pripremanja uzih lista, intervisano je 140 kandidata, a izabrano je 44 direktora srednji skola, od kojih su 17 novi, 27 od njih su reizabrani, a 5 direktora skola su zene. Promovisanje i potpisnje ugovora za direktore srednjih skola izvršeno je 30 marta 2003. godine;
- Za polozej direktora u 494 osnovne skole, bez onih na srpskom jeziku, prijavilo se 1.008 kandidata. Izabrano je 92 novih direktora, e reizabrano 146;
- ◆ Citava procedura oko izbora i imenovanja direktora osnovnih, srednjih i specijalnih skola, zasnivala se na Zakonu o osnovnoj i srednjoj skoli i na Administrativnom uputstvu MONT-a [I] 19/2002, od 12 novembra 2002. god. Na pocetku je izradjena strategija delovanja, podrazumevajuci i utvrđenje raasporeda i formiranje komisija. Za svaku opstinu, Komisija za izbor direktora skola sastavljen je od tri clana (Opstinskog direktora obrazovanja, Visokog sluzbenika za obrazovanje i jednog predstavnika MONT-a, koji je bio predsednik komisije), koji su podrzani i od dva konsultativna clana (jedan roditelj i Odbora roditelja, a drugi iz redova nastavnika, predstavnik skole);
- ◆ U 6 specijalne skole na Kosovu za polozej direktora prijavilo se 7 kandidata. Izabrano je 2 direktora specijalnih skola, jedan od njih zena;
- ◆ U nedostatku dovoljnog broja prijavljenih kandidata na konkursu, i u cilju ispunjavanja zahteva koji proizilaze iz zakonskih odredbi, uvek postujuci redovnu proceduru, komisije sastavljene od jednog predstavnika MONT-a, visokog sluzbenika obrazovanja doticne opstine i jednog predstavnika specijalnog obrazovanja, odlucile su da za ostale 4 sskole specijalnog obrazovanja konkurs ponovi.
- ◆ Osnovni razlog obnavljanja konkursa u mnogim skolama bio je nedostaka protivkandidata. Uvek, kada se na konkursu prijavio samo jedan kandidat, MONT je odlucio da se konkurs ponovi. To je ucinjeno u cilju sporovodjenja zakona koji zahteva konkurenciju vise kandidata;
- ◆ Ponekad, i pored toga sto je broj prijavljenih kandidata na konkurs za direktora bio dovoljan, zbog raznih nepravilnosti, MONT je odlucio da se konkurs ponovi;
- ◆ Bilo je slucajeva kada je zbog nezadovoljstva sa odgovorima na strucna pitanja, Komisija je jednoglasnom odlukom zahtevala obnovu konkursa za direktora doticnih skola;
- ◆ Konkurs je ponovljen i u slucajevima kada je bilo konflikta interesa;
- ◆ Osnovni kriterijum pri sastavljanju uzih spiskova kandidata koji su konkurisali za direktora, za svaku skolu ponaosob, bili su poeni koje su kandidati dobili na osnovu strucnih kvalifikacija kandidata, kao sto su iskustvu u nastavi i administrativno iskustvo ili u rukovodjenju.
- ◆ Rezultati intervjuja, uvek bazirajuci se na administrativne, menadzerske sposobnosti, na pedagogsko znanje, rukovodece iskustvo i sposobnosti za komuniciranje, bili su osnovni kriterijumi za izbor direktora osnovnih i srednjih skola na Kosovu.

VII. 11. Sektor infrastrukture

MONT raspolaže sa ogromnom imovinom skolske infrastrukture. Odeljenje infrastrukture je odgovorno za procenu potreba skolskog prostora, za planiranje i koordinaciju projekata za poboljšanje skolskog prostora i infrastrukture skolskih objekata, vođenje i inspekciju realizacije projekata infrastrukture, u skladu sa standardima izgradnje, finansiranje i prokure. Takođe donosi odredbe o načinu održavanja objekata i ostale skolske infrastrukture.

U toku 2002 godine sektor infrastrukture starao se o sledećim programima:

- ◆ Skole u izgradnji od strane donatora,
- ◆ Programi održavanja,
- ◆ Projekata iz kapitalnog budžeta, raporedjenog u regione,
- ◆ Projekti za transport učenika,
- ◆ Pripremanje liste prioriteta skola.

Broj skola koje se grade od donacija uveliko je smanjen. U toku 2002 godine glavni donatori bili su USAID i IDB. U izgradnji je bilo 60 skola.

U ovom periodu MONT je pripremio listu ovih skola, iz koje se da videti jasno šta je sve urađeno. Time se podrazumeva izgradnja, renoviranje, proširenje, uvođenje vode i kanalizacije itd.

Pregled organizacija koje su se bavile izgradnjom skola u 2002 godini

Organizacija	Broj skola	Novogradnja	Renoviranje	Aneksi
USAID	19	1	17	1
IDB	16	16		
ADRA	6	6		
SDC	3	6		
Sav. The Ch.	3	3		
DRC	1	1		
GTZ	7		7	
SCA	1	1		
PU	1	1		
CDF	3	3		
Ukupno	60	35	24	1

Primedba: Postoji mogućnost da nije obuhvaćena neka organizacija, u nedostatku informacija.

Treba napomenuti i program UNICEF-a, koji je u toku ove godine bio usredsređen na uređenje i obešbedjenje vode i kanalizacije u nekoliko skola, a posebno u školama gde su obuhvaćena deca zajednica.

Pregled skola koje su dobile odobrenje MONT-a za intervencije u sistemu vodovoda i kanalizacije

Br	Opština	Selo/grad	Ime škole	Br. učenika	Nacionaln.
1	Lipljane	Gadime	“Z. Hajd.”	1.182	Alb&Ashk.
2	Lipljane	Dobratin	“Kn.Lazar”	100	srpska

3	Kamenica	Kamenica	“D. Maks.”	250	srpska
4	Kamenica	Ropotovo	“T. Peric”	188	srpska
5	Lipljane	G. Guster.	“Kn.Lazar”	50	srpska
6	Lipljane	Livadje	“Kn.Lazar”	43	srpska

Skola u Likovcu

Za izgradnju ove škole sredstva je obezbedilo Brunei Darussalam i Mercy USA pre 2002 godine, ali ona nisu bila dovoljna, te je zbog toga participirao MONT. U toku 2002 godine, kada su završeni radovi na izgradnji, MONT je obezbedio sredstva za opremu inventarom ove škole, kako bi objekat mogao da se koristi.

Održavanja

Ovaj program je dizajnirao Sektor infrastrukture uz pomoć SDC - nevladina organizacija Švajcarske. Radi se o održavanju svih školskih zgrada na Kosovu. SDC i Sektor infrastrukture razvijali su ovaj program za održavanje škola na Kosovu. MONT i SDC tren da nastavljaju rad na realizaciji ovog programa.

Projekti i kapitalnog budžeta

Jasno je da donatori ne mogu preuzeti glavni teret za dalju izgradnju i renoviranje škola, i zbog toga je MONT preduzeo inicijativu za korišćenje budžeta Kosova za renoviranje škola. Ova sredstva iz budžeta dodelene su opstinama na osnovu prioriteta. Broj škola u kojima je investirano iz ovih sredstava je 67.

- ◆ U toku 2002 god. dodeljena su sredstva za nekoliko specijalnih projekata u opstinama. Ovde su obuhvacene opštine Pristina sa osam objekata, region Prizrena sa 2 projekta, region Mitrovica sa 4 školska objekta.
- ◆ MONT u saradnji sa opštinskim direkcijama obrazovanja svake godine priprema spisak prioriteta škola, koje imaju potrebu za izgradnju ili renoviranje. Putem ovog spiska utvrđuju se prioriteta, a zatim se utvrđuju mogućnosti za potrebne intervencije.
- ◆ Radi se o fondu koji se može koristiti za održavanje škola. U toku 2002 godine iz izvora Trust Fund, Opštini Strpce dodeljena su sredstva za izgradnju srednje škole za nastavu na srpskom jeziku, nakon što je škola stradala od požara.
- ◆ MONT je 6 marta 2003 god. predložio SO Pristina detalan urbanistički plan za izgradnju ANU Kosova, objekat MONT-a i objekta Fakulteta za obrazovanje. Nakon razgovora sa svim strukturama u vezi protora za ove objekte, opšte je mišljenje da predložene lokacije nisu u suprotnosti sa osnovnim urbanističkim nacelima i da su ove površine bile namenjene za obrazovno naučne ustanove. Predviđa se da ANU Kosova ima 2.500 m², MONT prostor od 4.000 m² a Fakultet obrazovanja 2.500 m², visina svih objekata opredviđa se da bude BD=PR=3K.

VII. 12.- Sektor tehničke podrške

Odgovoran je za planiranje, organizaciju, koordinaciju i sprovođenje plana tehničke podrške, obezbeđenje kompjuterske mreže, interneta, telefonske mreže, za obezbeđenje logistike i unutrašnje snabdevanje u MONT-. U ovom sektoru ostvareni su zadovoljavajući rezultati po sektorima i to:

Jedinica informativne tehnologije

- ◆ Izvršila je ugradnju opreme informativne tehnologije koja je dodeljena osoblju MONT-a.
- ◆ Takodje se postarala za održavanje i regulaciju opreme informativne tehnologije u MONT.

VII. 13.- Sektor tehnicke podrške

Odgovoran je za planiranje, organizaciju, koordinaciju i sprovođenje plana tehnicke podrške, obezbeđenje kompjuterske mreže, interneta, telefonske mreže, za obezbeđenje logistike i unutrašnje snabdevanje u MONT-. U ovom sektoru ostvareni su zadovoljavajući rezultati po sektorima i to:

Jedinica informativne tehnologije

- Izvršila je ugradnju opreme informativne tehnologije koja je dodeljena osoblju MONT-a.
- ◆ Takodje se postarala za održavanje i regulaciju opreme informativne tehnologije u MONT.

Jedinica za snabdevanje

- Ova jedinica utoku ovog perioda izvršila se pripreme za stvaranje uslova za rad zaposlenih u MONT.
- Jedinica je snabdevala MONT sa potrošnim materijalom i inventarom.
- Ova jedinica, u saradnji sa drugim jedinicama ovog sektora, izvršila inventarisanje celokupnog inventara MONT-a.
- Ova jedinica takodje je pomogla sektoru prokure u realizaciji nabavke prema zahtevima rukovodilava direkcija i sektora.
- Ova jedinica stvorila je bazu podataka, u kojoj se vode svi podaci u vezi raspodele potrošnog i drugog materijala.

Jedinica transporta

- Pripremila je formular na osnovu kojeg su realizovani zahtevi za koriscenje vozila MONT-a.
- U toku ovog perioda ova jedinica je obezbedjivala transport nastavnika minoritarnih zajednica prilikom održavanja nekoliko seminara;
- Pripremila je Administrativno uputstvo u vezi utvrđivanja politike i procedure u MONT radi nacina koriscenja vozila u administraciji MONT-a
- Organizovala je transport radnika MONTa po dnevnim zahtevima;
- Potpisala je ugovore u vezi servisiranja, opravke vozila kao i njihovo snabdevanje gorivom;
- Obezbedjivala je transport pripadnika minoriteta na relaciji dom-skola i obratno, koji je finansirao UNOPS, a podrzan od MONT-a.

Jedinica logistike

- Izvrsio je pregled svih kancelarija MONT-a, u cilu otklanjanja svih probleme sa liftom, grejanjem, kanalizacijom, detektorima za slucaj pozara, itd.
- Izvrsio je pregled celokupne protivpozarne opreme, njihovo postavljenje i znakove. Ovo je u okviru ispunjenja standarda u MONT, e cilu obezbedjenja da svi protivpozarni aparati i oprema budu u dobrom stanju i funkcionalni;
- Pratio je i nadzirao sve radove koji su obavljani u objektu MONT-a;
- Podrzavao je sve aktivnosti koje je organizovao MONT ili za MONT.

VIII. PREPREKE

U toku jednogodisnjeg rada MONT-a, ono se suocilo sa preprekama (smetnjama) razlicite prirode, koje su otezavale ostvarivanje planiranih ciljeva i zadataka za ovaj period. Glavne prepreke, ili smetnje sa kojima se suocilo MONT u ovom periodu mogu se svesti na:

Nedostatak potrebne zakonske infrastrukture

Cinjenica da nije potpisan Zakon o visokom skolstvu, stvarala je nepredvidive teskoce u razvoju VO na Kosovu, jer je rad visokoskolskih institucija zahvatilo stanje iscekivanja sa sklonoscu za vaninstitucionalno, protivzakonito i vansistemsko ponasanje. Kao posledica toga, otezana je komunikacija i preduzimanje mera za poboljsanje stanja iu njima.

Nedostatak potrebnih pravilnika i administrativnih upustava o regulisanju raznih potrebnih aktivnosti u oblasti obrazovanja, kao posledica brze dinamike kretanja u obrazovanju, i nedovoljnog broja zakonskih strucnjaka u MONT.

Nedovoljan budzet

Mali budzet dozvoljavao je simbolicne plate za postojece osoblje u oblasti obrazovanja, a kao posledica toga je znatna erozija kvalifikovanih ljudi, sto je stvorilo znatne teskoce u pogledu identifikacije i prijema kvalifikovanih, iskusnih i sposobnih kadrova za obavljanje strucnih poslova u cantralnoj administraciji, ali i u celokupnom sistemu obrazovanja. Kao posledica toga, organizovan je prekid rada nastavnika i ostalih zaposlenih u obrazovanju oktobra 2002 godine, i najavljuje se novi prekidi zbog teskog materijalnog poloza, a to je dovelo do gubljenja motivisanosti za rad i otezavalo ostvarivanje stremljenja u pogledu reforme skolstva. Takodja, kao posledica nedostatka sredstava, mnogi vitalni projekti u vezi ostvarenja reforme u obrazovanju cekaju bolje dana i donacija medjunarodnih subjekata, sto otezava pravovremeno ostvarenje ciljeva i zadataka MONT-a.

To je dovelo da zastoja u vezi mnogih zadataka, pogotovu kada je poznato da su medjunarodni donatori smanjili ilip pak prekinuli njihovu aktivnost, a dosta toga je bilo planirano da se ostvaruje uz pomoc tih donatora.

Mnogobrojni donatori obavili su znacajne poslove, ali je sve to nedovoljno za normalno funkcionisanje obrazovanja, pogotovu kada je poznato da veliki broj skolskih zgrada treba da se renovira, dogradjuje, ali ima potreba i za izgradnju novih skolskih objekata, a bez pomoci stranih doinatora, to je tesko ostvariti.

Kretanje stanovništva

I osposobljavanje osoblja za obrazovanje

Nakon rata veliki broj stanovnika sa sela dosli su u gradove, sro je otezalo rad skola u gradovima, jer nema dovoljno skolskog prostora za to, jer se vise radilo na finansiranju renoviranja i izgradnje skola u selima, koje su stradale u toku rata, a manje u gradove, te je stanje tesko posebno u vecin urbanim centrima kao sto je Pristina.

Ospobljavanje nastavnika i ostalog osoblja skola, otezano je zbog cestih promena i nedostatka strateskog plana delovanja od strane agencija koje su se bavile strucnim osposobljavanjem nastavnika, te se desilo da se nastavnici sporadically ukljucuju na treninzima, koji su u vecini slucajeva bili nedovoljno efektivni u skole od kojih su oni dosli. Takodje, primena novih strategija nastave otezava i nedostatak potrebnih nastavnih sredstava u skolama, posebno kada se radi o tehnologiji informisanja.

Informisanje

Na Kosovu trenutno nema objektivnog i strucnog informisanja javnosti o radu obrazovnih institucija. Sistem informisanja je u procesu konsolidacije i pod pritiskom senzacionalnih vesti dana, bez da se procene negativni uticaji u pogledu stvaranja svesti javnosti, u odnosu na njegovo ponasanje kao roba dnevnih informacija i kao razlog za nedovoljno postovanje vrednosti kao rezultat pravilnog informisanja izmedju drzavnih institucija i javnosti. Sredstva informisanja retko se opredeljuju za informisanje javnosti o vrednim poduhvatima i rezultatima u obrazovanju, a takodje je dosta tesko da se izvrsavaju zadaci, zbog zahteva novinara da im se pruzaju informacije o ekscesivnim temama. Takodje ima slucajeva iskrivljanja informacija, zavisno od politickih simpatija pojedin sredstava informisanja i odnosa prema MONT-u.

IX. KONTINUITET

MONT, u trenutku osnivanja, 4 marta 2002.god, preuzeo je odgovornosti od DOK, zajednicke strukture upravljanja sistemom obrazovanja od predstavnika medjunarodne zajednice (UNMIK-a) i od kosovara, uz nacelni pristup da nastavlja sa realizacijom svih projekata koje je zapoceo DOK. U skladu sa ovim, MONT je vodio vrlo doslednu politiku u pogledu nastavljanja svih programa i projekata u pravcu produbljenja zapocetih reformi i sistemu obrazovanja. Kao rezultat toga, mnogi programe je MONT zavrrio u toku i do kraja prosle godine, nekoliko njih je u toku i podrzavace ih MONT do kraja njihove uspesne realizacije, a s druge strane, mnogi projekti ocekuju da se zapocnu u toku 2003 godine, u cilju nastavljanja njihove realizacije i postizanja planiranih ciljeva od strane MONT-a.

Radi se o strucnom i programskom pristupu MONT-a u pogledu ostvarenja njegove vizije pod nazivom "Promovisanje i ostvarenje ideje o sto boljem obrazovanju za sve nw Kosovu, bazirajuci se na potrebama kosovskog drustva". Rad MONT-a nastavlja se se ubrzanim tempom u pravcu buducnosti....

Pristina,
10 april 2003. god.